

03.06.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**03 Haziran 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

03 Haziran 2022 Cuma

YASAMA BÖLÜMÜ

TBMM KARARI

1319 Yaşlıların Hayatın Çeşitli Alanlarında Yaşadıkları Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 101)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Üst Fonlara Kaynak Aktarımına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5628)

— Kapadokya Alanı Sınırlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5629)

— 6306 Sayılı Kanun Kapsamında Riskli Yapıyı Malik, Kiracı veya Sınırlı Ayni Hak Sahibi Olmaksızın Kullananlara Yardım Yapılmasına Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5630)

— Kocaeli İlinde Bulunan Bazı Alanların Orman Sınırları Dışına Çıkartılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5631)

— Bursa İli, Orhangazi İlçesinde Bulunan Alanın Döktaş Dökümcülük Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi Bursa Özel Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5632)

— Konya İli, Selçuklu İlçesinde Bulunan Alanın TÜMOSAN Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi Konya Özel Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5633)

— 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 inci, 3 üncü ve 4 üncü Maddeleri Kapsamına Giren Eylemler veya Terörle Mücadele Kapsamında Yürütülen Faaliyetler Nedeniyle Zarar Gören Gerçek Kişiler ile Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin, 5233 Sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci ve Geçici 4 üncü Maddeleri ile 28/12/2005 Tarihli ve 5442 Sayılı Kanunun Geçici 1 inci Maddesine Dayanarak Yaptıkları Başvuruların Sonuçlandırılma Süresinin, 22/4/2021 Tarihli ve 3900 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Uzatılan Sürenin Bitiminden İtibaren Bir Yıl Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5634)

— Kurtuluş Savaşındaki Hizmetleri Tespit Edilen Şehit ve Gazilerin Mirasçılarına “İstiklal Madalyası” Verilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5635)

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 5636, 5637, 5638, 5639, 5640, 5641, 5642, 5643, 5644, 5645, 5646, 5647, 5648)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2022/227, 228, 229, 230, 231, 232, 233)

YÖNETMELİKLER

- Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5649)
- Anadolu Üniversitesi Bitki, İlaç ve Bilimsel Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hitit Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

ANA STATÜLER

- Türkiye Geleneksel Atlı Spor Dalları Federasyonu Ana Statüsü
- Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonu Ana Statüsü

GENELGELER

- 2020/5 Sayılı Genelgenin Yürürlükten Kaldırılması ile İlgili 2022/5 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi
- 2022 Yılı'nın Süleyman Çelebi Yılı Olarak Kutlanması ile İlgili 2022/6 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

TEBLİĞLER

- 2022 Yılı Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ
- Led Işık Kaynaklı Yol Aydınlatma Armatürleri Teknik Şartnamesi Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ

KURUL KARARLARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 02/06/2022 Tarihli ve 11001 Sayılı Kararı
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 02/06/2022 Tarihli ve 10212 Sayılı Kararı

Rekabet'ten bir 'kartel-uyumlu eylem' soruşturması daha

Rekabet Kurulu, yumurta üretimi alanında faaliyet gösteren 17 teşebbüs hakkında soruşturma açtı.



ANKARA (DÜNYA) - Rekabet Kurulu, 12 Mayıs gününde yaptığı toplantıda, yumurta üretimi alanında faaliyet gösteren 17 teşebbüs hakkında soruşturma açtı. Rekabet Kurumundan yapılan açıklamada, soruşturmanın, Rekabet Kanununun 4. Maddesini ihlal edip etmediklerine ilişkin olduğu kaydedildi. İlgili madde, rekabeti önleyecek şekilde teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin anlaşmalı eylemlerini yasaklıyor. Maddede, rekabeti engelleme, bozma, kısıtlama amacıyla anlaşma, uyumlu eylem, bu sonucu doğuracak teşebbüs birliği karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasak olarak niteleniyor.

Rekabet Kurulu'nun açtığı soruşturmada tarafların savunmaları dahil süreç işleyecek. Soruşturma açılması, mutlaka ceza ile sonuçlanacağı anlamına da gelmiyor. Genel olarak Kurul, 4. Madde kapsamındaki soruşturmaları somut deliller etrafında oluşturuyor.

Rekabet Kurumundan yapılan açıklamada, hakkında soruşturma açılan yumurta üreticileri şöyle:

Abaloğlu Balık ve Gıda Ürünleri A.Ş.

A.B Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Bilken Tarım Gıda San. Tic. Ltd. Şti.

Coşkun Gıda Hayvancılık İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Çorum Yumurta Üretim Pazarlama A.Ş.
Güres Tavukçuluk Üretim Pazarlama Ticaret A.Ş.
Işık Yumurta Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.
Ka-Yum Gıda-Hayvancılık-Tarım Ürünleri ve İnşaat Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Kayseri Tavukçuluk Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Kumartaşlı Gıda ve Nakliye Tic. ve San. Ltd. Şti.
Kula Yağ ve Emek Yem sanayi Ticaret A.Ş.
MNS Yumurta Hayvancılık Tarım Ürünleri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
Rana Tarım Hayvancılık Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Şişmanlar Yumurta ve Gıda Mad. Tic. Ltd. Şti.
Verim Gıda Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Tekkeli Gıda Sanayi Tic. Ltd. Şti.
Türe Gıda Entegre Besicilik Tavukçuluk Zairecilik İnşaat San. Tic. Ltd. Şti.

Yumurtacılar Rekabet soruşturmasına tepkili

YUM-BİR Başkanı İbrahim Afyon, birliğin bir hafta önceki fiyatları istişare etmek için bir araya gelmesinin tamamen yanlış anlaşıldığını ve kartel oluşturmak olarak adlandırıldığını, bunu belgelerle açıklayacaklarını söyledi.



Yumurta Üreticileri Merkez Birliği (YUM-BİR) Başkanı İbrahim Afyon, Yumurta Üreticileri Merkez Birliği ile birliğe bağlı 25 üye birliği ve teşebbüs hakkında soruşturma açılmasını değerlendirdi.

Bloomberg HT yayınına katılan Afyon, üreticilerin bir araya gelerek fiyat oluşturmasının tamamen yanlış anlaşılma olduğunu, bunu belgelerle açıklayacaklarını belirtti.

Afyon konuşmasına şöyle devam etti:

Maliyetlere bağlı olarak bütün emtiaların yükseldiği bu dönemde yumurta fiyatları da yükseldi. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın müfettişlerinin bizim sektörümüze faydalı olacağını ve memnuniyetle karşılayacağımızı belli etmiştik. Çünkü bu araştırmada biz zararımızın tescillenmesi adına fayda gördük. Zaten müfettişler de fiyatların yükselişinde suçlunun üretici olmadığını, maliyet kaynaklı olduğunu belirttiler.

Rekabet Kurumu 'Kişiler kendi aralarında anlaşarak mı fiyatları buraya taşıyor?' diye incelemeye gitti. Yumurta hassas dengelerden güncel olarak etkilenen bir emtiadır. Maliyetler ne kadar yüksek olursa olsun fiyatımızı pazar belirliyor. Biz hiçbir maliyet kalemimizi yansıtamıyoruz.

Üreticiler suçlandığı gibi bir araya gelerek fiyat belirlemesi mümkün değil. Üreticiler birliği olarak Tarım ve Orman Bakanlığı'nın verdiği yetkiyle üretici maliyetini korumak, yeni pazarlar oluşturmak, üreticiler arasındaki koordinasyonu sağlamak ve yeni pazarlar oluşturmak gibi bir dizi çalışma yetkimiz var.

Biz bu tüzüğe uyarak birliğimizi yönetmeye çalışıyoruz. Bunu yaparken aramızdaki bu bilgi akışını 81 vilayetin il tarım müdürlükleri ihtiyaç duyduğunda iletiyoruz. Bunu kendi aramızda istişare etmek kartel oluşturmak olarak adlandırılıyor. Merkez Birliği'nin görevini yaptığını, yanlış anlaşılma olduğunu belgelerle sunacağız.

Küresel gıda krizine "İstanbul planı" ile çözüm arayışı

Türkiye'nin, Rusya ve Ukrayna arasında arabuluculuğu ile BM'nin koordinasyonunda İstanbul'da kurulması planlanan merkez aracılığıyla Ukrayna ve Rusya'daki 20 milyon ton tahılın küresel pazarlara sunulması planlanıyor. Başta bölgedeki deniz mayınlarının temizliği olmak üzere gemilerin güzergahı, sigortası ve güvenliği gibi konular dörtlü toplantıda değ rlendirilecek.



Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle ortaya çıkan küresel gıda krizinin çözümü için Türkiye'nin yürüttüğü yoğun diplomasi sonucu Birleşmiş Milletler (BM) çatısı **altında** yol haritası hazırlandı.

Diplomatik kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Türkiye, Ukrayna'daki tahıl stoklarının güvenli şekilde küresel pazarlara ulaşmasını sağlamak amacıyla mekanizma oluşturmak için bir süredir diplomasi trafiği yürütüyor.

Önümüzdeki günlerde tüm tarafların İstanbul'da bir araya gelerek yol haritasının detaylarını ele alması bekleniyor.

Dörtlü toplantıda değerdendirilecek

Başta bölgedeki deniz mayınlarının temizliğı olmak üzere gemilerin güzergahı, sigortası, güvenliğı, komuta merkezinde yer alacak görevliler gibi konular dörtlü toplantıda değerdendirilecek.

Ukrayna ve Rusya'nın da olumlu yaklaştığı mekanizma ile Karadeniz'deki limanların çevresinde mayın temizliğı yapılarak tahıl stokunun dış pazarlara güvenli şekilde ulaşması sağlanacak.

Türkiye'nin, Rusya ve Ukrayna arasında arabuluculuğı ile BM'nin koordinasyonunda İstanbul'da kurulması planlanan merkez aracılığıyla Ukrayna ve Rusya'daki 20 milyon ton tahılın küresel pazarlara sunulması planlanıyor.

Diplomatik kaynaklara göre, Putin ve Zelenskiy de "tahıl koridoru" konusundaki iş birliğine olumlu bakıyor.

"Türkiye, meteorolojik ve zirai kuraklık yaşıyor"

Türkiye'nin nisan ayından beri meteorolojik ve zirai kuraklık yaşadığını kaydeden Prof. Dr. Halim Orta, rekolteye yaşanabilecek kayıplara dikkat çekti.



Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği Arazi ve Su Kaynakları Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Halim Orta, Türkiye'nin nisan ayından beri meteorolojik ve zirai kuraklık yaşadığını belirterek, "Alternatif senaryolar üretecek bir Milli Kuraklık Merkezi kurmamız lazım. Hatta bu kuraklık merkezleri sadece bizim ülkemizde olması da yetmez. Tüm komşu ülkelerde kurulup bunların birlikte çalışması entegre olması ve bölgesel kıtasal anlamda çözüm alternatifleri üretmesi gerekir" dedi.

Kış döneminde Türkiye genelinin özellikle İstanbul dahil, Marmara Bölgesi'nin yoğun kar ve yağmur alarak iyi bir dönem geçirdiğini hatırlatan Prof. Dr. Orta, kuraklıkla ilgili en son nisan ayı verilerinin paylaşıldığını belirterek, "Ancak korktuğumuz gibi nisan ayında harita kararmaya başladı. Nisan ayı kuraklık haritasına göre Marmara'nın önemli bir bölümü, Zonguldak, Bartın gibi Karadeniz'in batısı ve Doğu Anadolu'da Erzurum, Bayburt, Kars, Iğdır dışındaki alanlar siyah oldu. Yani ciddi meteorolojik kuraklık etkisini gösterdi. Bu periyot çok önemli. Korktuğumuz ve öngördüğümüz oydu. Bu periyot bizim ülkemizde tahılların ve yağ bitkilerinin başında olan ayçiçeğin kaderinin belirleneceği periyot, nisan ve mayıs ayları. Bence mayıs ayı verilerine de bakacak olursak bu saydığım bölgeler de Trakya da siyaha boyanacak. Çünkü, ciddi kuraklık yaşıyoruz, mayıs ayında da yeterli yağışı almadık. Son bir haftada Trakya'da

yaşadığımız kuraklık buğdayda bir kere dönüme 50 ila 100 kilogram arasında verim kaybını bence oluşturdu. Eğer bu süreç daha bir hafta 10 gün giderse geçen seneki rekoltenin Trakya bölgesinde yarısına düşebiliriz tahmini çok abartılı olmaz. Türkiye genelinde baktığımız zaman kuraklığın özellikle stratejik ürün olan buğdaya olan etkisi bir taraftan da yüksek enflasyon nedeniyle üretici girdi fiyatlarının yükselmesi sebebiyle öngörüm, tabi bilimsel verilere dayalı öngörüler bunlar, Türkiye'de bu yıl en az yüzde 20 rekolte azalmasını beklememiz lazım. Eğer bu kuraklığın ardından Karadeniz havzasındaki Rusya-Ukrayna savaşından kaynaklanan gerilim yatıştırılıp da oradaki tahıl ve yağlı bitkiler, yağlı bitkilerin tohumları ve ham yağ çıkışı sağlanamazsa önümüzdeki kış döneminde yani eylül ayından sonra başta bölge olmak üzere Karadeniz havzasında ve Orta Doğu'da, hatta Avrupa'da ciddi yiyecek sıkıntıları, gıda sıkıntıları bizi bekliyor diyebilirim" dedi.

'Meteorolojik ve zirai kuraklık yaşıyoruz'

Prof. Dr. Orta, şu anda meteorolojik kuraklıkla birlikte zirai bir kuraklığın da yaşandığını ifade ederek, "Bunlar ardı ardına gelir. Yani önce meteorolojik kuraklık gelir. Nedir meteorolojik kuraklık? Son 20 yıl veya 30 yıllık verilerin **altında** yağış almaya başladıysanız bu meteorolojik kuraklık olarak adlandırılır. Bu devam ederse belirli bir süre tarımsal zirai kuraklık başlar. Bu ne demektir? Bitki kök bölgesinde onun ihtiyacı olan su depolanamayacağı için bitki bu suyu alamaz, alamayınca da gelişimini gösteremez ve beklenen miktarda ürün veremez. Şu anda bu noktadayız. Hidrolojik anlamda çok kuraklık yaşamıyoruz henüz. Hidrolojik kuraklık da yer üstü ve yer altı su kaynaklarındaki su rezervlerinin azalması. İşte barajlarda, yer altı sularında. Kış yağışlarının yoğun olması nedeniyle dediğimiz gibi barajlarımız şu anda dolu yani bir hidrolojik kuraklığa henüz girmedik. Şu anda meteorolojik kuraklık var Trakya'da ve Türkiye'de. Türkiye'de çok daha yaygın bu saydığım bölgelerin dışında. Zirai kuraklık var. Bu rekolteyi etkileyecek" diye konuştu.

'Milli kuraklık merkezi kurulmalı'

Prof. Dr. Orta, kuraklığa karşı çok detaylı çalışmalar yapılması gerektiğini belirterek, şöyle devam etti: "Alternatif senaryolar üretecek bir Milli Kuraklık Merkezi kurmamız lazım. Hatta bu kuraklık merkezleri sadece bizim ülkemizde olması da yetmez. Tüm komşu ülkelerde kurulup bunların birlikte çalışması, entegre olması ve bölgesel, kıtasal anlamda çözüm alternatifleri üretmesi gerekir. Şimdi bu kuraklık merkezi neden çok önemli? En son Birleşmiş Milletler verilerine göre, şu anda 7,9 milyar civarında olan dünya nüfusunu 2050'de 9 milyar olarak bekliyorlar. Ve beslenme alışkanlıklarının değişmesi, nüfus yapısının değişmesi, şehirleşme, globalleşme, iklim değişikliği ve tüm faktörleri bir araya koyduğunuzda nüfus artışı, halihazırda ürettiğimiz gıdayı da iki katına çıkarmamız gerekiyor. Düşünün bunu hangi toprak ve hangi suyla yapacağız? Bir kere tarım alanlarını genişletmemiz mümkün değil, aksine daralıyor. Su kaynaklarının kuraklığından bahsediyoruz zaten. Ciddi bir kurak

döneme giriyoruz. Mesela 2040 yılında Türkiye'nin içinde olduğu bölgede çok şiddetli bir kuraklık bekleniyor. Çok şiddetli ama. Böyle anlık gelip geçen kuraklıklar değil. O nedenle bugün itibarıyla yeraltı suyu kaynaklarını daha dikkatli kullanarak, onları rezerv olarak saklayarak, geliştirerek barajlar, göletler, su depolama yapıları yaparak kuraklığa dayanıklı bitki ve hayvan tür çeşitleri geliştirerek bunların o bölgeye, o ülkeye adaptasyonlarını sağlamak çok önemli. Bu bağlamda Milli Kuraklık Merkezi ivedilikle kurulmalı ve bütün disiplinler arası, bütün bilim alanlarındaki insanlarını, ehil insanları bir araya getirip onların özgür ortamda çalışmalarına ve çareler üretmelerine olanak sağlanmalı."

Sulama projelerine 300 milyon liralık hibe

Tarım ve Orman Bakanlığı, Bireysel Modern Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi kapsamında 300 milyon liralık hibe desteğini çiftçilere tahsis etti.



Tarım ve Orman Bakanlığı, sulama sistemi projelerine 300 milyon liralık hibe tahsis etti. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün sosyal medya hesabından Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında atılan adımlara ilişkin paylaşımda bulunuldu.

Bakanlıkça yürütülen Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında, Bireysel Modern Basınçlı Sulama Sistemi projelerine yüzde 50 hibe desteği sağlandığı belirtilen paylaşımda, çiftçilerin, tarla içi damla sulama sistemi, tarla içi yağmurlama sulama sistemi, tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi, tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi, lineer veya center pivot sulama sistemi, tamburlu sulama sistemi, güneş enerjili sulama sistemi ,tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri, akıllı sulama sistemlerini, içeren projeleri için hibe desteğinden yararlanabildiği anımsatıldı.

Paylaşımda şu ifadeler yer aldı: "2007 yılından itibaren uygulanan Bireysel Modern Basınçlı Sulama Sistemi projeleri kapsamında, 2017-2021 yılları arasında 3,95 milyon dekar alanı kapsayan, 42 bin 531 projeye toplam 901,16 milyon lira hibe desteği sağlanmıştır. Çiftçilerimizin bireysel tarla içi modern sulama sistemlerine geçişi, hem su tasarrufu hem de birim alanda verim artışı sağlamaktadır. 2022 yılı için Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi kapsamında 300 milyon TL hibe desteği çiftçilerimize tahsis edilmiştir."

242 ürünün 133'ünde perakende fiyatlar arttı

İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi'nde yer alan 242 üründen 133'ünün perakende fiyatı 2022 Mayıs ayında arttı.



İstanbul Ticaret Odası (İTO), piyasaların şeffaflığını sağlamak ve kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla, 2022 yılı Mayıs ayında İstanbul'da perakende fiyatı en fazla artan ve azalan ürünleri, fiyatları ve değişim oranlarıyla birlikte açıkladı.

Buna göre İTO'nun İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi'nde yer alan 242 ürünün 133'ünde perakende fiyatı artarken, 21 ürünün fiyatı düştü, 88 ürünün fiyatı ise değişmedi.

Yüzde 47,54 ile en çok pamuklu kumaşın fiyatı arttı

Mayıs ayında Giyim Harcamaları grubu Kumaşlar alt grubunda yer alan pamuklu kumaş fiyatı yüzde 47,54 ile fiyatı en fazla artış gösteren madde oldu.

Fiyatında artış yaşanan diğer ürünler ise, gıda harcamaları grubundan yüzde 46,76 ile limon, ev eşyası harcamaları grubundan yüzde 40 ile perde, giyim harcamaları kumaşlar alt grubundan yüzde 38,31 ile keten kumaş, gıda harcamalarından yüzde 25,22 ile çay, ulaştırma ve haberleşme harcamalarından yüzde 22,96 ile benzin ve gıda harcamalarından yüzde 22,90 ile muz oldu.

Sivri biber fiyatı yüzde 59,48 ucuzladı

2022 Mayıs ayında gıda harcamaları grubunda yer alan sivri biber fiyatı yüzde 59,48 düşüşle fiyatı en fazla azalan ürün oldu.

Gıda harcamalarında fiyatı en çok düşen diğer ürünler ise sırasıyla yüzde 46,25 ile salatalık, yüzde 42,65 ile patlıcan, yüzde 36,03 ile kabak, yüzde 34,64 ile kıvırcık salata ve yüzde 32,40 ile taze fasulye oldu.

İhracat yüzde 15; ithalat yüzde 44 arttı

Türkiye ekonomisinin mayıs ayı ihracatı yüzde 15,22 artışla 19 milyar dolar; ithalatı ise yüzde 43,8 artışla 29,7 milyar dolara ulaştı. Dış ticaret açığı da yüksek seyreden enerji ithalatı ile bir önceki yıl aynı döneme göre yüzde 157 artışla 10,7 milyar dolar oldu.



Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre; ihracat yüzde 15,2 oranında artışla 18 milyar 973 milyon dolar, ithalat yüzde 43,8 oranında artışla 29 milyar 652 milyon dolar oldu. Böylece, mayıs ayında dış ticaret hacmi, yüzde 31,1 oranında artarak 48 milyar 625 milyon dolar, dış ticaret açığı 10 milyar 679 milyon dolar oldu.

2022 yılı Ocak-Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre; ihracat, yüzde 20,4 oranında artarak 102 milyar 504 milyon dolar, ithalat, yüzde 40,9 oranında artarak 145 milyar 737 milyon dolar, dış ticaret hacmi, yüzde 31,6 oranında artarak 248 milyar 241 milyon dolar oldu.

Bakan Muş: İhracatta güçlü performansımızı sürdürdük

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, "İhracatta güçlü performansımızı Mayıs ayında da sürdürdük. Mayıs ayı ihracatımız, yüzde 15,2 artışla 19 milyar dolar oldu. Bu tüm zamanların en yüksek Mayıs ayı ihracatıdır. 2022 yılında, ilk 5 ayın tamamında en yüksek aylık ihracat değerine ulaştık ve beşte beş yaptık." dedi.

Enerji hariç ithalatın ihracatı karşılama oranı 12,3 puan azaldı

2022 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre; İhracatın ithalatı karşılama oranı 15,9 puan azalarak yüzde 64 olarak gerçekleşti. Enerji verileri hariç tutulduğunda, ihracatın ithalatı karşılama oranı 12,3 puan azalarak yüzde 77,4 olarak gerçekleşti.

Mayıs ayında en fazla ihracat yaptığımız ülkeler sırasıyla;

Almanya yüzde 6 oranında artışla 1 milyar 491 milyon dolar, ABD yüzde 10,4 oranında artışla 1 milyar 272 milyon dolar ve Irak yüzde 44,1 oranında artışla 978 milyon dolar oldu.

İhracatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ihracat içerisindeki payı yüzde 46,8 oldu.

Mayıs ayında en fazla ithalat yaptığımız ülkeler sırasıyla; Rusya Federasyonu yüzde 117,8 oranında artışla 4 milyar 490 milyon dolar, Çin yüzde 22,9 oranında artışla 3 milyar 234 milyon dolar ve Almanya yüzde 11,1 oranında artışla 1 milyar 981 milyon dolar oldu.

İthalatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalat içerisindeki payı yüzde 56,9 oldu.

Mayıs ayında en fazla ihracat yaptığımız ülke grupları sırasıyla; Avrupa Birliği (AB-27) yüzde 17,4 oranında artışla 8 milyar 10 milyon dolar, Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri yüzde 30,2 oranında artışla 3 milyar 160 milyon dolar ve Diğer Avrupa Ülkeleri yüzde 1,8 oranında artışla 2 milyar 435 milyon dolar oldu.

Mayıs ayında en fazla ithalat yaptığımız ülke grupları sırasıyla; Avrupa Birliği (AB-27) yüzde 16,3 oranında artışla 7 milyar 837 milyon dolar, Asya Ülkeleri yüzde 34 oranında artışla 7 milyar 688 milyon dolar ve Diğer Avrupa Ülkeleri yüzde 98,5 oranında artışla 6 milyar 348 milyon dolar oldu.

İhracatta da ithalatta da en büyük artış hammadde grubunda

Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ihracat 10 milyar 556 milyon dolarla (yüzde 18 artış) "Hammadde (Ara malları)" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 6 milyar 226 milyon dolarla (yüzde 6,4 artış) "Tüketim Malları" ve 1 milyar 968 milyon dolarla (yüzde 24,2 artış) "Yatırım (Sermaye) Malları" grupları takip etti.

Mayıs ayında Geniş Ekonomik Grupların(BEC) sınıflamasına göre, en çok ithalat 24 milyar 112 milyon dolarla (yüzde 52,4 artış) "Hammadde (Ara malları)" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 3 milyar 167 milyon dolarla (yüzde 10,8 artış) "Yatırım (Sermaye) Malları" ve 2 milyar 350 milyon dolarla (yüzde 22,3 artış) "Tüketim Malları" grupları takip etti."

Mayıs ayında sektörlere göre ihracatın payı sırasıyla; İmalat Sanayi yüzde 94,7 (17 milyar 969 milyon dolar), Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık sektörü yüzde 2,9 (545 milyon dolar), Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü yüzde 1,9 (365 milyon dolar) oldu.

Mayıs ayında sektörlere göre ithalatın payı sırasıyla; İmalat Sanayi yüzde 72,9 (21 milyar 618 milyon dolar), Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü yüzde 17,3 (5 milyar 128 milyon dolar), Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık sektörü yüzde 4,4 (1 milyar 318 milyon dolar) oldu.

JPMorgan, Türkiye'nin büyüme tahminini yükseltti

JPMorgan, Türkiye için 2022 yılı GSYH büyüme tahminini yüzde 3,2'den yüzde 3,7'ye çıkardı. Banka, verilerin tüketici güveninde ciddi zayıflamaya işaret ettiğini de vurguladı.



JP Morgan Türkiye'nin ilk çeyrek büyüme verisinin ardından 2022 yılı için büyüme tahminini yükselttiğini açıkladı.

Kurumun Türkiye raporunda güçlü özel tüketimin ilk çeyrekte yüzde 7.3'lük büyümede etkili olduğu belirtildi.

Açıklamada "özel tüketim büyümenin temel motoru oldu. Net ihracat, kamu harcamaları ve toplam yatırımlar da büyümeyi destekleyen diğer ana unsurlar oldu. Gevşek para politikası muhtemelen devam edecek ancak enflasyonun gelirleri azaltmasıyla özel tüketim ve GSYH'nin ivme kaybedeceğini düşünüyoruz" ifadeleri kullanıldı.

Yüksek frekanslı verilerin Tüketici Güveninde zayıflamaya işaret ettiği belirtildi.

Raporda büyümede ivme kaybı beklentisine rağmen bu yıl için büyüme tahmini yüzde 3.2'den yüzde 3.7'ye yükseltildi. 2023 tahmini ise güçlü baz etkisi nedeniyle yüzde 3.9'dan yüzde 3.6'ya düşürüldü.

Küresel ekonomi için bir kritik uyarı daha: Görülmemiş şoklar

Goldman Sachs Başkanı John Waldron, ekonomide benzeri görülmemiş şoklar beklediğini açıkladı. Dün de JPMorgan CEO'su Dimon ABD ekonomisi için kasırga uyarısında bulunmuştu.



Goldman Sachs Başkanı John Waldron, cari ekonomik kargaşanın kariyeri boyunca gördüğü en büyük zorluklardan biri olduğunu söyledi.

JPMorgan CEO'su Dimon'un yatırımcıları "yaklaşan kasırga"ya hazırlanmaları için uyardığı bir dönemde konuşan Waldron, "Ben herhangi bir hava şartı ile benzerlik kurmaktan kaçınacağım, ancak enflasyondan, değişen para politikasından ve Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısından kaynaklı risklerin küresel ekonomiyi dizinden vurmasından korkuyorum" dedi.

Waldron, "Yaşanan kariyerim boyunca gördüğüm en karmaşık ve dinamik ortam. Ancak sisteme yönelik şokların sayısındaki izdiham benim için benzeri görülmemiş bir durum" ifadelerini kullandı.

Önümüzde daha zorlu ekonomik zamanlar olacağından kuşku duymadığını ifade eden Waldron, "Daha zorlu bir sermaye piyasaları ortamı göreceğimizden kuşku yok" diye konuştu.

ENAG enflasyonu açıkladı: Yüzde 160

Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG), mayıs ayı enflasyon verilerini açıkladı. Açıklanan verilere göre mayıs ayında yıllık enflasyon yüzde 160'ın üzerine çıktı. TÜİK'in açıklayacağı rakamlar bekleniyor.



Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) da her ay, kendi hesapladığı enflasyon oranıyla kamuoyunun karşısına çıkıyor. Açıklanan oranların TÜİK ile arasında büyük bir makas olması dikkat çekiyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK), bugün saat 10.00'da açıklayacağı yılın enflasyon verileri öncesi ENAG, kendi hesaplamalarını yayımladı.

Cumhuriyet'ten alınan bilgilere göre;

YÜZDE 160'IN ÜZERİNDE ENFLASYON VERİSİ

ENAG'a göre, ENAGrup Tüketici Fiyat Fiyat Endeksi (E-TÜFE) Mayıs ayında %5.46 arttı.

E-TÜFE'nin son 12 aylık artışı ise %160.76 olarak gerçekleşti.

NİSAN AYINA ORANLA YILLIK ENFLASYON YİNE ARTTI

ENAG'ın paylaştığı verilere göre Nisan ayında Tüketici Fiyat Endeksi, E-TÜFE'deki 12 aylık artış oranı yüzde 156.86 olarak kaydedilirken, aylık enflasyonun ise yüzde 8,68 arttığı açıklanmıştı.

EN FAZLA ARTIŞ KONUTTA YAŞANDI

Paylaşılan verilerde en çok yükseliş yaşanan kalemin konutta olduğu açıklandı.

ENAG raporunda ***"TÜİK alt grupları gösterge olarak alındığında en fazla aylık düşüş yüzde -41 ile haberleşme en fazla yükseliş ise yüzde 12,49 ile konut kaleminde gerçekleşmiştir"*** ifadesine yer verdi.

Erdoğan: İhracatımızın her ay rekor kırıyor olması işte bundan

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Türkiye bu yıl ilk çeyrekte yüzde 7,3 büyüme kaydetti. İhracatımızın her ay rekor kırıyor olması işte bundan." dedi. Erdoğan, "Biz uzay yarışında olacağız, hem de en ön saflarda yer alacağız." diye konuştu.



Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde 53. TÜBİTAK Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Final Yarışması ve Ödül Töreni'nde konuştu.

Davetlileri Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde ağırlamaktan memnuniyet duyduğunu ifade eden Erdoğan, "Biz külliye dediğimizde birileri rahatsız oluyor. Külliyelerin temelinde halka hizmet anlayışı vardır. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi de çalışma alanlarının yanı sıra kütüphanesi, kongre merkezi, camisi ve diğer tüm birimleriyle her kesimden, her yaştan insanımıza hizmet veriyor. Millet Kütüphanemiz gençlerimizin adeta ikinci evi gibi 24 saat açık. Bu 24 saat içerisinde gelen öğrencilerimiz çay, simit, kek, bunun yanında isterse kahve de bulabiliyor. Bunlar pek yaşanan olaylar değildi. Şu anda tüm gençliğiyle haşır-ı cem olan bir iktidar var. Dün Pakistan Başbakanı buradaydı, kendisine bulunduğumuz yerden gösterdim, 'gezmemde fayda var.' Bugün orayı gidip gezdiler. Gezdikleri zaman buraya hayran kalıyorlar. Çünkü dünyada bizim Millet Kütüphanesi'nin eşi benzeri neredeyse yok. Bununla rahatlıkla iftihar edebiliriz. Önemli olan şu; birileri ne yapıyor değil, birilerinin yaptığını geçebiliyor muyuz, bunları aşabiliyor muyuz. Müslüman Türk'e bu yakışır, biz de bunu yapıyoruz." dedi.

"Bütün Batı'nın ilmini alacaksın, ahlaksızlığını değil"

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nin yapım aşamasından bahseden Erdoğan, "Örneğin ben bu proje için birçok mimar arkadaşşıma 'dünyayı dolaşacaksınız, oralardan beğendiklerinizi alacaksınız, ondan sonra da projelendirip bu külliyeimize, milletin evini yapacağız' dedim. Sağolsunlar dolaştılar, dünyanın dört bir yanına gittiler. Bütün Batı'nın ilmini alacaksın, ahlaksızlığını değil, ilmini alacaksın, ona da kendi mührünü vuracaksın. Kongre ve kültür merkezimiz Ankara'nın en önemli toplantılarına ev sahipliği yapıyor. İstanbul'da Rami Kışla'mız vardı. Bu tarihi kışlamızı aynen burası gibi bir kongre merkezinin dışında, orayı da kütüphaneye çeviriyoruz. İnşallah orası da bu yıl sonu veya önümüzdeki yıl başı gibi bitecek. Orada da yine öğrencilerimiz 24 saat gelip rahatlıkla derslerini çalışacaklar, oturacaklar. Kendilerine devlet ikramlarını yapacak. İkram izzet ile buralarda vakitlerini değerlendirmiş olacaklar. Sergi salonumuz, yine kendi alanında ülkemizin en iyi etkinlik alanı. Millet Camimiz Beştepe'den Ankara'yı günde beş vakit selamlayan abide bir eser. Asırlarca ilim ve gönül dünyamızı aydınlatacak, insanımıza hizmet verecek bu eserlerden kim rahatsız olabilir ki? Aksi yönde tepki gösterenler aslında kendi ülkelerinin ve milletlerinin medeniyet mirasının zenginleşmesinden rahatsızlık duyuyorlar." açıklamasında bulundu.

"Birilerinin Neil Armstrong'u varsa bizim de Ayşe'miz, Fatma'mız, Ahmet'imiz var"

"Biz ne yapıyorsak milletimiz için özellikle de çocuklarımız için, gençlerimiz için yapıyoruz. Sizler bu ülkenin geleceğisiniz, umudunuz." diyen Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü: "Biz gençlerimizi nasıl okumaya, araştırmaya, tefekküre, üretmeye teşvik ederiz bunun derdindeyiz. Evlatlarımıza, kendilerine, ailelerine, milletine, devletine en ideal hizmetleri verebilmesi için ne gerekiyorsa onu sağlamanın peşindeyiz. Bugün ödül töreninde bir arada olduğumuz lise öğrencileri araştırma projeleri yarışması işte bu çabanın ürünlerinden biridir. İçinizden birileri inşallah uzaya gidecek mi? İnşallah birilerinin Neil Armstrong'u varsa bizim de Ayşe'miz, Fatma'mız, Ahmet'imiz var. Bize düşen bunun altyapısını yapmak, yaptık. Şimdi de inşallah hazırlıklar devam ediyor. Bir an önce bunu da başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, TÜBİTAK olmak üzere bu çalışma devam ediyor. Yıllar içerisinde gelişen, büyüyen, öğrencilerimiz için büyük bir teşvik kaynağı haline gelen yarışmamızın 53. ödül töreninde sizlerle olmaktan büyük bir bahtiyarlık duyuyorum."

Ödülleri takdim edilen gençlerin araştırma projelerinin külliyeinin sergi salonunda sergilendiğini kaydeden Erdoğan, "Bu sergiye de coşkulu bir katılım olduğunu biliyorum. Şimdi burada kongre ve kültür merkezimizde ödülleri vereceğimiz gençlerimizin her birini ve öğretmenlerini özellikle tebrik ediyorum. Biz sık sık şu soruyla karşı karşıya kalıyoruz; 'Cumhurbaşkanım siz yorulmuyor musunuz?' Öyle soruyorlar. Ben de diyorum ki gençlerle yol yürüyen, gençlerle birlikte mücadele veren insan yorulur mu? Enerjiyi sizden alıyorum, aldığım enerjiyi de eserlere vermem lazım. Biz milletimize deruni ve samimi bir aşkla hizmet ettiğimiz için

yorulmuyoruz. Siyasi hayatım boyunca hep gençlerimizin önünü açmanın, onları desteklemenin mücadelesini verdim." ifadelerini kullandı.

"Başörtüsü bahanesiyle ayrımcılık yapıldı"

Bu ülkede darbelerin sadece siyaset kurumuna, milli iradeye yapılmadığını söyleyen Erdoğan, darbelerin asıl yıkıcı etkisinin eğitim başta olmak üzere gençlerin geleceğini şekillendiren alanlarda görüldüğünü ifade etti. Mesleki eğitimin önü kesilerek gençlerin geleceğinin karartıldığını söyleyen Erdoğan, "Genç kızlarımızın eğitim hakları başörtüsü bahanesiyle engellenerek ayrımcılık yapıldı. Yükseköğretim imkanı sanki bir hak değil de imtiyaz gibiymiş dar tutularak pırlanta gibi gençlerimizle hayallerinin arasına girildi. Spordan teknolojiye, kültür sanata kadar her alanda gençlerimizin umutlarını törpüleyecek ihmaller sergilendi. Bakmayın siz bugün gençlerimiz için üzülyormuş gibi yapanlara, bakmayın siz gençlerimizin hayallerini, umutlarını istismar edenlere. Biz bunların cemaziyülevvelini iyi biliriz. Bunlar görünüşte 'mı' gibi yaparlar, kafalarının arkasında ise kırk tilkiyi kuyruklarını birbirine değdirmeden dolaştırırlar. Bizim neslimiz bunların hepsini bizzat yaşadı. Şahit oldu. Sizler de internet kaynaklarını inceleyerek geçmişte gençlerimize hangi haksızlıkların yapıldığını tek tek görebilirsiniz. Şimdi hukuk nutku atanlar, hukuktan dem vuranlar geçmişte uygulanan baskılara, zulme, ayrımcılara ses çıkartmamış, hatta bizzat taraf tutmuştur. Bu ülkenin başbakanının düzmece mahkeme kararlarıyla idamına alkış tutanların hukukun lafını etmeye bile hakları yoktur." dedi.

"Bu ülkede bir daha Boraltan Köprüsü olsun istemiyoruz"

Erdoğan, "Gençler Adnan Menderes'ten, Fatin Rüştü Zorlu'dan, Hasan Polatkan'dan bahsediyor. Bu insanlar devleti yöneten büyüklerimizdi. Ama bunlar maalesef işte o malum zihniyet tarafından idam edildiler. Şimdi özgürlük narası atanlar geçmişte insanlarımızın en temel haklarının bile elinden alınmasına ses çıkartmamışlar, hatta teşvik etmişlerdir. Gençler, Boraltan Köprüsü hadisesini bilmiyorum bilir misiniz. Meşhur Boraltan Köprüsü'nde askerlerimiz ne yazık ki düşmanın eline bırakılmış. O askerlerimiz o dönemin yönetimine aynen dönerek şu ifadeyi söylemişlerdir, 'Bizi düşmana teslim etmeyin, bizi siz öldürün.' Maalesef düşmana teslim ettiler. İşte o zamanki bizim Mehmetlerimiz düşman tarafından şehit edildi. Bu ülke bunları yaşadı. Biz bunların bir daha yaşanmasını asla istemiyoruz. Bu ülkede bir daha Boraltan Köprüsü olsun istemiyoruz." dedi.

"Eğitimin her alanında ülkemizde tarihi dönüşümlere imza attık"

Terörle mücadeledeki kararlılığa vurgu yapan Erdoğan, "Nasıl şimdi teröristlerin inlerine girip onları gömüyorsak gömmeye de devam edeceğiz. Şehitlerimiz var, evet ama şehitlerimizin 10 kat, 15 kat , 20 kat evelallah öldürülen teröristler var. Cuntacılar karşısında el pençe divan duran siyasetçileri, bürokratları, hukukçuları unutmadık. Biz çocuklarımız aynı sıkıntıları çekmesin diye 20 yıldır her alanda ülkemize çağ atlatarak eserler ve hizmetler veriyoruz. İşte göreve geldiğimizde Türkiye'de 76 üniversitemiz vardı, şimdi 207 üniversitemiz var. Şimdi 81 vilayetimizin tamamında üniversite var. İlim noktasında şu anda çok daha farklı, bu noktada başarı oranı

yüksek neticeler alıyoruz. Gençlerimiz, sadece eğitimlerine, sadece fiziki ve zihni gelişimlerine odaklanabilsin diye her türlü yatırımı yapıyoruz, yapacağız. Araştırma desteklerinden bilim desteklerine, burslardan festivallere kadar gençlerimizi araştırmaya ısındıracak her adımı atıyoruz. Daha geçtiğimiz hafta TEKNOFEST Azerbaycan'daydık. Gençlerimizin neler yapabildiğine bir kere daha şahit olduk. İnşallah bu senen TEKNOFEST'i Samsun'da gerçekleştireceğiz. Eğitimin her alanında ülkemizde tarihi dönüşümlere imza attık." açıklamasında bulundu.

Geçmişte eğitimde yaşanan sorunları anımsatan Erdoğan, "Bu nesil bunları yaşamasın dedik. Kitaplarınızı sıralarınızın üzerine koyalım ve eğitim öğretim yılı başlarken yavrularımız bütün kitaplarını sıranın üzerinde görsünler. Bu nesi, bizim yaşadığımız sıkıntıları yaşamasın istiyoruz. Yaşamasın ki biz sadece şunu bekleyelim. Çocuklar, iyi okuyun, düşünün, uygulayın, neticeyi de alın." dedi.

Şu ana kadar yaklaşık 4 milyar kitabın ücretsiz dağıtıldığını söyleyen Erdoğan, bu dönem başında yardımcı kaynakların da ücretsiz olduğunu anımsattı. Erdoğan, "Ücretsiz dağıttığımız ders kitaplarıyla birlikte yardımcı kaynaklarımızı da öğrencilerimize ulaştıracamız. Sene sonuna kadar 100 milyon yardımcı kaynağı öğrencilerimize teslim ediyoruz. Bu yeni uygulamanın ülkemize, öğrencilerimize, öğretmenlerimize hayırlı olmasını diliyorum." diye konuştu.

Okul kütüphanelerinde kitap sayısının 28 milyondan 60 milyona yükseltildiğini söyleyen Erdoğan, yıl sonu itibarıyla bu sayının 100 milyona çıkarılacağını kaydetti. Bilim ve sanat ve sanat merkezi sayısının 355'e yükseldiğini söyleyen Erdoğan, "Bu sene bir ilki daha gerçekleştirerek bilim ve sanat merkezlerimizde tüm öğrencilerimiz için yaz okulu dönemini başlatıyoruz. İsteyen öğrencimiz, istedikleri yerlerde bu uygulamadan yararlanabilecek. Türkiye'nin dört bir tarafına yaydığımız dene yap teknoloji atölyelerimiz var. Bu atölyelerde geleceğin teknolojilerine şimdiden hazırlanmanız için uygulamalı eğitimler veriliyor. Gençlerimiz yarışlara hazırlanıyor. Atölye sayımız Türkiye genelinde 66'ya yükselmiş durumda. Artık yazılım tüm sektörlerin odağında yer almaya başladı. Yeni nesil yazılım okulları ve bu alana yönelen gençlerimize sağladığımız birçok imkanla adeta bir yazılımcı ordusu kuruyoruz. 7 bilim merkezimiz faaliyet gösteriyor. Diğer bilim merkezleri ile ilgili çalışmalarımız sürüyor. Fikrim var diyen gençlerimize bireysel genç girişimci programıyla karşılıksız verdiğimiz teşvikimizi 200 bin liradan 450 bin liraya çıkardık." ifadelerini kullandı.

Girişimci gençler sayesinde stajyer araştırmacı burs programıyla araştırma yapmak isteyen gençlerin desteklendiğini ifade eden Erdoğan, "Yetişmiş insan kaynağımızı güçlendiriyoruz. Sanayide ihtiyaç duyulan doktoralı insan kaynağı sayımızı artırmak için teşvikler veriyoruz. Lisans, yüksek lisans ve doktora, doktora sonrası araştırma dahil olmak üzere birçok programla gençlerimizin yanında oluyoruz, olacağız. Bunlar saymakla bitecek gibi değil. Özetle anaokulundan yükseköğretime sonrasında iş hayatınıza kadar devletin tüm imkanıyla gençlerimizin yanındayız. Karakteri güçlü,

ahlakı kuvvetli, zekası, keskin, fazilet ve bilgiyle donanmış Asımın nesli gibi bir gençlik için ülkenin tüm kaynaklarını seferber ediyoruz. Türkiye, sizin omuzlarınızda yükselerek 2052 ve 2071 vizyonlarını hayata geçirecek. Milli teknoloji hamlesini sizlerle birlikte başarıya ulaştıracacağız. Bunun için Teknopark sayısını 5'ten 92'ye çıkardık. Bunun için milli gelir içindeki harcama payını yüzde bir üzerine çıkararak araştırma geliştirme kültürünü güçlendirdik. Türkiye ilk çeyrekte bu yıl yüzde 7.3 büyüme kaydetti. İhracatımızın her ay rekor kırıyor olması bundan. İstihdam artıyor. Bu rakamlar araştırma geliştirme yapan, teknoloji sevdalı gençlerimizle daha da yukarılara çıkacak. Uluslararası bilim olimpiyatlarında ülkemizi temsil eden gençlerimiz son yıllarda gösterdiği üstün başarılarla bizleri gururlandırıyor. Yarışmalarda dereceye giren öğrencilerimiz maddi ödül yanında üniversite sınavlarında da avantaja sahip oluyor. Ayrıca bu gençlerimiz ülkemizi uluslararası arenada da temsil edecek. Bundan daha büyük gurur var mı. 2023 yılında biliyorsunuz bir Türk vatandaşını bilim misyonu ile uzaya göndereceğimizi ilan etmiştik." dedi.

"Bunlar gökyüzüne kağıttan uçak bile fırlatamaz"

Türkiye'nin uzay yarışında dünyadaki yerini alacağını söyleyen Erdoğan, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Başvuranların yapıldığı web sitesi 5 milyondan fazla görüntüleme alırken, 35 bin kişi de sisteme kaydoldu. Başvurular 23 Haziran akşamına kadar devam edecek. Uzay misyonunu küçümseyenlere, aklınca alay edenlere de rastlıyoruz. Hatta biri çıkmış 'Her şey bitti şimdi sıra uzaya mı geldi' diyor. Bunların böyle işlere vizyonu yetmez. Bunlar uzaya insan ya da roket göndermeyi bırakın, gökyüzüne kağıttan uçak bile fırlatamaz. Çünkü bunlar dün insansız hava araçlarıyla da alay ediyorlardı. Şimdi bizim insansız hava aracımız var mı, var. Bizim SİHA'larımız var mı, var. AKINCI'mız var mı, var. Şu anda üretime yetiştiremiyorlar. Öyle bir durumdayız. Bunların mühimmatları itibarı ile artık bunların mühimmatını da biz yapıyoruz." dedi.

Türkiye'nin savunma sanayinde yerlilik oranının yüzde 80 olduğunu söyleyen Erdoğan, "Göreve geldiğimizde Türkiye'nin savunma sanayiinde oranı yüzde 20 yerliydi. Şimdi yüzde 80 yerli. Yoksa, gideceksin birlerinin kapısına bana insansız hava aracı verir misin? Daha başbakan olmamıştım Amerika seyahatinde o zamanki Amerikan Başkanı Bush ile görüştüm, 'Biz terörle mücadele ediyoruz. Siz bize dron verecektiniz vermiyorsunuz.' Ona da o zaman 'Niye vermiyorsunuz' sözümüz var. NATO'da beraberiz talimatı verdi. O zaman dron verdiler ama onunla ancak koordinatları tespit edilir. Sağolsun BAYKAR o günden sonra başladı çalışmaya İHA'yı, ardından yetmez dedi. Rahmetli Özdemir Bey, SİHA'yı ailece, şimdi şimdi de AKINCI'yı ürettiler. Bu üretim devam ediyor. Artık biz bize çalışıyoruz. Türk'ün gücü buradan geliyor. Şimdi uzay mı kaldı diyenlere; evet bunlar ne haberleşmeden anlarlar, ne uzaydan anlarlar. Bunların böyle bir derdi de yok. Olsaydı bugüne kadar bir şeyler yaparlardı. Bir uzay yarışında neler yapılabileceğini inşallah ortaya koyuyoruz. Sevgili gençler biz uzay yarışında olacağız hem de en ön saflarda olacağız. Belki göndereceğimiz evladımız bu salonda. Uzay dönüşünde onu

03.06.2022

karşılamaya gideceğiz. Bu yarışı da öyle köhnemiş, ilkel, müptezel, zihniyetlerle değil sizler gibi gözü uzayda olan pırıl pırıl gençlerimizle TEKNOFEST kuşağı ile kazanacağız." değerlendirmesinde bulundu.

Erdoğan, konuşmasının ardından Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Final Yarışması ödülleri takdim etti.

Kılıçdaroğlu'dan çiftçilere: Bedava elektrik kullanacaksınız

Çiftçi kadınlarla bir araya gelen Kılıçdaroğlu, “Allah’ın güneşi. Güneş tarlalarını kurarsınız, elektrik elde edersiniz. Her şey bedava. Bedava elektrik kullanacaksınız. Elektriğe ihtiyacı olan fabrikalar var. Oraya satacak, gelir elde edeceksiniz. Bu geliri kime veriyorlar Konya’da? ‘Beşli Çete’den birisine veriyorlar. Size sözüm söz; ‘Beşli Çete’den alacağım, çiftçiye vereceğim onu.” dedi.



CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Konya'nın Karapınar ilçesine bulunan bir düşün salonunda çiftçi kadınlarla buluştu.

Toplantıda konuşan Neriman Akel, “Çiftçi olarak pahalılıktan bıktık, 330 liraya yem mi olur? 80 liraya balya mı olur? Nasıl alalım da nasıl bakalım biz mallarımıza.” diye sordu ve sözlerini şöyle sürdürdü:

“Biz nasıl geçinelim? Çocuklarımızı nasıl evlendirelim? Üniversite mezunu çocuğum var benim, hepsi de işsiz. Sayın Başkanım, size güveniyorum, size. Çok çaresiziz. Arabalarımızı yürütemez olduk. Gidemez olduk vatanımıza. Hiç mazot koyamadık. Çiftimizi süremedik, biz ne yapalım? Yapacak başka bir şeyimiz yok. Biz çiftçiyiz, köylüyüz.”

“Şu anda ne alabiliyor ne satabiliyoruz”

Esnaf Emine Sarıboğa ise dükkanına mal alamadığını anlatırken, şunları söyledi:

“Zamanında kredileri verdiler, kredileri aldık, kartları aldık. Şu anda ne alabiliyor ne satabiliyoruz. Kiramı ödeyemedim. Kayınvalidemin karşısına geldim. Tek bir odada dört çocukla beraber kayınvalidemle birlikte oluyoruz. Aramızda dükkana gelip de korkup çekinenler var. Korkmayın, sesimizi duyurun. Kimsenin baskısı altında değiliz. Adam, ‘Bulaşık yıkıyorum akşama kadar, 5 litre yağ almak için. Üstünü yarınki yıkadığım bulaşıktan vereyim’... İnsanlar gerçekten çok zor durumdalar.

Adam diyor ki ‘Dört tane çocuğum var’. Evine ekmek alıyor, günde 8 tane. Gündeliğe gidiyor, motosikletçide çalışıyor. Aldığı 50 lira. 25 lirasını ekmeğe verip gidiyor, dört tane çocuğa nasıl baksın? İnsanlar gerçekten çok zor durumda. Birlik olup artık bu iktidarın değişmesi gerektiğini düşünüyorum.”

“Millet Ay’da cirit atıyor, biz doğru yolda yürüyemiyoruz”

Emirgazi Kadın Kalkınma Kooperatifi Başkan Yardımcısı Hayriye Uğurlu, kendilerine destek verilmediğini belirterek, “Biz, pekmez kaydattık, onunla başladık. Satalım dedik, satamadık. Elimizde kaldı, perişan olduk. Hangi kapıyı çaldıysak hep kapandı.” dedi.

Uğurlu, kadınların üretmek istediğini dile getirerek, “Biz kadınlar üretmek istiyoruz, bir yerlerde olmak istiyoruz. Biz, bunu göremiyoruz. Neden? Kadın hep arkadan geldiği için. Kimse yanında yürütmek istemiyor. ‘Arkadan gelsin’ diyor.” diye konuştu.

Uğurlu, eşinin ve kendisinin emekli olduğunu kaydederek, “Herkesin kendine göre şu şartlarda geçimi zor. Eşim memurdu, köye geldik. Küçük bir bahçemiz var. Eşim muhtar oldu köye. Bir şeyler yapalım diye uğraşıyoruz ama biz kadınlara yardım eden yok.” dedi.

Uğurlu, çocuklarının asgari ücretle çalıştığını belirterek, “Bu yaşadığımız, hiçbir yaşantı değil. Millet Ay’da cirit atıyor, biz doğru yolda yürüyemiyoruz. Niye kadınlar Meclis’te konuşmasın.” diye konuştu.

Kemal Kılıçdaroğlu ise kadınlara şöyle seslendi:

“Neredeyse günün 24 saati çalışan kadın kardeşlerimle beraber olmaktan son derece mutluyum. Türkiye’yi değiştirecek olanlar sizlersiniz. Türkiye’ye huzuru ve bereketi sizler getireceksiniz. Evladını karnı tok uyutmuyorsa hiçbir anne ve baba huzurlu değildir. Her evde bereketin olması lazım, tencerenin kaynaması lazım. Her evde anne ve babanın yetiştirdiği, üniversiteye gönderdiği, şöyle veya böyle yetiştirdiği evladı işsizse anne ve baba huzurlu değildir.

Bütün mücadelem; bu topraklarda hiçbir çocuk yatağa aç girmesin. Bütün mücadelem; emeğiyle çalışan, alın teri döken herkesin gelir sahibi olması lazım. Hiç kimsenin emeği zayi olmasın. Eski başkan, konuşurken Karapınar’ın tarım konusunda ne kadar önemli olduğunu ifade etti. Bereketli toprakları var mı, çalışan insanları var mı, güneşi var mı? Var. Suyu var mı? Kısmen de olsa var. Her şeyi var.

Şu soruyu her kadının kendisine sorması lazım. 'Biz niye buğdayı, arpayı, mercimeği dışarıdan alıyoruz?' Bizim topraklarımız yetersiz mi? Var. Çalışkan insanlarımız, güneşimiz, suyumuz var. Konya'dan küçük bir devlet olan Hollanda; yıllık tarım ürünü ihracatı 180 milyar doların üzerinde. Biz niye yapmıyoruz, bize niye yaptırmıyorlar? Her şeyimiz var. İktidardaki siyaset anlayışı bizim çiftçimizin kazanmasını istemiyor.

Dışarıda pek çok devlet, '85 milyonluk Türkiye'yi biz doyuracağız' diyorlar. Hollanda 'ben doyuracağım'; Fransa, Almanya, Brezilya 'ben doyuracağım' diyor. Ama biz, kendi kendine yetebilen bir ülkeyiz. Topraklarımız var. Bereketli ovalarımız var. Çalışkan insanlarımız var. Niye biz kendi kendimizi doyurmuyoruz, doyurmanın dışında neden dışarıya ihraç etmiyoruz? En azından bir Hollanda kadar. Bunun önündeki tek engel siyaset kurumudur. Bu siyasetle Türkiye büyüyemez, gelişemez.

Zam üzerine zam. Allah aşkına, çiftçiden ne istiyorsunuz? Gübreye yüzde 100'ün üzerinde, yüzde 200... Elektrik, ilaç, tohuma zam. Ne üretecek bu insan? İnadına üretiyorsunuz, inadına çalışıyorsunuz, teşekkür ederim. Milletin iktidarında kim alın teri döküyorsa hakkını teslim edeceğiz.

“Beşli Çete'den alacağım, çiftçiye vereceğim”

Derdini biliyorum. Şanlıurfa'ya gittim. 'Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nı bize verin, Şanlıurfa'daki bütün çiftçilere elektriği bedavaya vereceğim' dedim. Altı ile, en başta altı ile. Aynı şeyi Konya'da da söylüyorum. Ama onların yaptığı gibi değil. 'Beşli Çete'lere Allah'ın güneşini teslim etmek değil. 'Beşli Çete'ler yerine, bu ülkenin tarım kooperatifleri, çiftçileri, ziraat odası var. Bütün bunların ortak olduğu bir kooperatif ile kurulacak. Çiftçi kendi elektriğini kendisi üretecek. Ürettiği elektriğin bir kısmını kendisi kullanacak, artan kısmını satacak. Çiftçi, ayrıca ektiği üründen pay alacak, elektrikten de kar edecek.

Güneş enerjili kooperatif olacak, her biriniz üyesi olacaksınız. Ticaret, sanayi, ziraat odası olacak. Üye olanlar, elektrik elde edildikten sonra kendi ihtiyacı olan elektriği bedava kullanacak. Artan elektriği enterkonekte sistemiyle satacak. Oradan da ayrıca gelir elde edecek. Yani Allah'ın güneşini 'Beşli Çete'ye teslim etmeyeceğiz. Hiç meraklanmayın, orayı kamulaştıracamız, çiftçilere vereceğiz, elektrik elde edeceğiz, çiftçilerin tamamı bedava kullanacak. Ayrıca elektrik, buğday, mısırdan gelir elde edeceksiniz... Allah'ın güneşine para veriyor musunuz? Bedava. Doğal gaz mı, petrol mü, kömür mü? Allah'ın güneşi. Güneş tarlalarını kurarsınız, elektrik elde edersiniz. Her şey bedava. Bedava elektrik kullanacaksınız. Elektriğe ihtiyacı olan fabrikalar var. Oraya satacak, gelir elde edeceksiniz. Bu geliri kime veriyorlar Konya'da? 'Beşli Çete'den birisine veriyorlar. Size sözüm söz; 'Beşli Çete'den alacağım, çiftçiye vereceğim onu.

“Benim evlatlarım para pul ile oynamıyor”

Benim, verilmeyecek hesabım yok. Sizden birisiyim, halktan birisiyim. Ben, onlar gibi saraylarda yaşamıyorum. Saraylara gideceğim diye bir çabam da yok. Mütevazı,

sizler gibi yaşayan insanım. Benim evlatlarım para pul ile oynamıyor. Benim evlatlarım, sarayları arkalarına almıyorlar. Kimse ne yaptığını bile bilmez. Herkes, alın teri ile çalışırız.

Dönem değişiyor, zaman değişiyor. Değişimi yapacak olan kadınlar, sizlersiniz. Tarlada çalışıyorsunuz, Allah aşkına. Hakkınızı teslim edelim, kocalarınızdan fazla çalışıyorsunuz. Niye sizin sigortanız yok? Niye emekli olamıyorsunuz? Bu kardeşiniz onları yapacak, hiç meraklanmayın. Aile Destekleri Sigortası'nı getireceğiz, prim ödemeyeceksiniz. Geliri asgari ücretin altında olan bütün ailelerin gelir güvencesi olacak. Para, kadının bankadaki hesabına yatacak. Siz, emekli gibi, memur gibi, işçi gibi gideceksiniz, bankadan paranızı çekeceksiniz. Kocalarınıza muhtaç etmeyeceğiz sizi. Bir toplumda kadın ne kadar güçlü olursa toplum o kadar güçlüdür.

“O tencere kaynayacak”

Şundan emin olmazını isterim. Sıkıntılarınız var, biliyorum. Mutfaklarda yangın var, farkındayım. Gelen zamların büyük olduğunun da farkındayım. Devletin yönetilmediğinin, iktidar sahiplerinin gaflet içinde olduğunun da farkındayım. ‘Sınır namustur’ diyoruz; sınırların sınır olmaktan çıktığının da farkındayım. Elini kolunu sallayan herkesin geldiğini de biliyorum. 3-6 milyon Suriyelinin Türkiye’ye geldiğini de biliyorum. Bizim evlatlarımız asgari ücretle iş bulamazken onların asgari ücretin yarısıyla çalıştığını da biliyorum. Onlar da insan, onların da hakkı hukuku var. Onların da hakkını hukukunu koruyarak kendi ülkelerine gitmeleri için her türlü şeyi yapacağım. Irkçılık yapmadan yapacağız.

Hiçbir anne, ‘benim mutfağında tencere kaynamıyor’ demeyecek. O tencere kaynayacak. O tencere kaynamıyorsa bilecek ki Kemal Kılıçdaroğlu’nun evinde de tencere kaynamıyor.

“Torpili kesinlikle bitireceğim”

Türkiye’nin çok sayıda imkanları var. Bu imkanlar bir avuç tefeciye veriliyor. 11 tane şeker fabrikası özelleştirildi. 10 şeker fabrikasını 10 milyar liraya sattılar. Bir ayda ödedikleri faiz 19 milyar lira... Yazık günah değil mi bu memlekete. Memleketin sahibi sadece ben değilim. Hepimizin sorumluluğu var.

Kavga etmeye değil, kucaklaşmaya ve helalleşmeye ihtiyacımız var. Bunu beraber, birlikte yapacağız. Anneler, evlatlarınızı yetiştiriyorsunuz, KPSS sınavına giriyorlar. Torpili olmadığı için sözlüde eleniyorlar. Bunun da farkındayım. Torpili kesinlikle bitireceğim. Kim hak ediyorsa hakkı teslim edeceğim. Bir kişiyi kul hakkını yemek kadar ağır bir vebal yoktur... Kim kul hakkı yiyorsa karşısında beni ve sizi bulsun. Beraber mücadele edeceğiz.” (ANKA)

03.06.2022

AB, Rus petrolüne kısmi yaptırımı onayladı

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler, Rusya'dan petrol ithalatına yasak getirecek resmi kararı içeren yeni yaptırım paketini onayladı.



AB Dönem Başkanı Fransa, resmi sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, üye ülke temsilcilerinin Rusya'ya yönelik 6'ncı yaptırım paketini onayladığını ve tedbirlerin yarın AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanarak yürürlüğe gireceğini bildirdi.

Pakete göre, bazı Rus yetkililer, oligarklar ve aile üyelerinin mal varlıkları dondurulacak. Bu kişilere seyahat yasağı getirilecek.

Rusya'dan deniz yoluyla petrol ithalatı yasaklanacak. Bu yılın sonuna kadar Rusya'nın petrol ithalatı yüzde 92 oranında azaltılacak. Rus petrol sektörüne hizmet sağlanması da yasak olacak.

Aralarında Sberbank'ın da yer aldığı 3 Rus bankası ve 1 Belarus bankası uluslararası ödeme sistemi SWIFT'ten çıkarılacak. Rusya'ya ihracat yasağının kapsamı genişletilecek.

Propaganda faaliyetinde bulunan 3 Rus medya kuruluşuna yayın yasağı getirilecek. Rusya'nın danışmanlık hizmetlerine erişimi kesilecek.

6'ncı paket neleri içeriyor

AB Komisyonu, 6'ncı yaptırım paketini geçen ayın başında hazırlamıştı.

Pakette, Rusya'dan ham petrol tedarikinin 6 ayda, rafine ürün tedarikinin de yıl sonuna kadar aşamalı olarak kaldırılması yer alıyordu ancak özellikle petrol ithalatının yasaklanması konusu üye ülkeler arasında sorun çıkardı.

Macaristan karşı çıktı

Başını Macaristan'ın çektiği Çekya, Slovakya ve Bulgaristan gibi ülkeler yürürlüğe girmesi için oy birliği gereken pakete karşı çıktı. AB üyesi ülkeler petrol yasağı konusunda yoğun müzakereler yürüttü. En son paketin Rusya'dan tankerlerle petrol alımını kapsamaması, boru hatlarının yaptırım dışında tutulması yönünde revize edilmesiyle AB ülkeleri uzlaşa sağlayabildi.

AB ülkelerinin liderleri, anlaşma sağlayabilmek için Rusya'dan Avrupa'ya petrol taşıyan Druzhba boru hattını yaptırımlardan muaf tuttu. Ayrıca, deniz yoluyla petrol ithalat yasağının yıl sonuna kadar devreye girmesine karar kılındı.

AB, tükettiği petrolün yaklaşık yüzde 25'ini Rusya'dan ithal ediyor. AB'nin Rusya'dan petrol ithalatının üçte ikisini deniz yoluyla, üçte biri de boru hattıyla yapılıyor.

Rus Ortodoks Kilisesi lideri yaptırım listesine dahil edilmedi

AB üyesi ülkelerin çoğu, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısını desteklediği gerekçesiyle Rus Ortodoks Kilisesi lideri Patrik Kirill'in de yaptırım listesine alınmasını istiyordu. AB'nin hazırladığı yaptırım paketi teklifinde, Patrik Kirill, "Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısını destekleyen en önde gelen kişiler" arasında gösterilmişti.

Macaristan, Kirill'in yaptırım listesine eklenmesine karşı duruyordu. AB kaynakları, Kirill'in söz konusu yaptırım paketine alınmadığını açıkladı.

Türkiye ve Almanya'da benzin fiyatları birbirine yaklaştı

Almanya'da hükümetin akaryakıttan alınan vergiyi düşürmesiyle benzinin litre fiyatı 1,75 Euro'ya kadar gerileyerek, neredeyse Türkiye ile eşitlendi.



Hilal SARI

Türkiye'de 95 oktan benzinin litre fiyatı son zamlarla birlikte 26-27 lira aralığında bir seviyeye yükselirken, aynı cins yakıtın Almanya'da 2 Euro'yu aşan fiyatı, 1 Haziran'da yürürlüğe giren vergi indirimiyle birlikte 1,75 Euro'ya, yaklaşık 29,8 TL seviyesine düşürüldü.

Son fiyat gelişmeleriyle birlikte Türkiye'de asgari ücretli 4 bin 253 lira 160 litre benzin alabilirken, Almanya'da bin 300 Euro seviyesindeki asgari ücretli bir maaşıyla 742 litre benzin alabiliyor.

Alman'ın "aylık akbili" 158 TL, İstanbullu en az 602 TL ödüyor

Federal Almanya hükümeti, vatandaşını Ukrayna savaşı nedeniyle artan enerji fiyatları altında ezdirmemek ve bütçelerini rahatlatmak için yürürlüğe koyduğu bir başka önlemle de toplu taşıma ücretlerini sembolik seviyeye çekti. Bu çerçevede Almanya'da aylık 9 Euro'ya eyalet sınırlaması olmaksızın ülke içindeki tüm toplu taşıma araçlarından yararlanılabilecek. Uygulama şimdilik 3 ay süreli...

Almanya genelinde haziran, temmuz ve ağustosta geçerli olmak üzere 9 Euro ücretle satışa sunulan toplu taşıma kartı, Deutsche Bahn'lardan, ulaşım uygulamalarından ve bilet makinelerinden alınabiliyor. Her bir 9 Euro'luk kartla bir ay boyunca ülke

genelinde her türlü toplu taşımayı - otobüs, tramvay, metro, hafif raylı taşıma, bölgesel ve express trenleri – sınırsız olarak kullanılabilecek. Berlin ve Hamburg'da bazı gemi seferleri de yine kartla seyahat edilebilen toplu taşıma araçlarına dahil edildi.

Paris'te 18 yaş altına ücretsiz toplu taşıma geliyor

Artan enerji fiyatları AB genelinde enflasyonu rekor düzeylere taşıyınca, Almanya'nın yanı sıra Fransa'da da hükümet 25 milyar Euro'luk bir paketiyle vatandaşları desteklemeye karar vermişti. Paris'teki yeni bir uygulama ise toplu taşıma araçlarının 18 yaş altına ücretsiz olmasını öngörüyor. Uygulama eylül ayından itibaren geçerli olacak.

İrlanda'dan da toplu taşımaya genç indirim

Öte yandan İrlanda da, 16 Mayıs'tan itibaren toplu taşıma ücretlerini yüzde 20 oranında düşürme kararı aldı. Şehirlerarası tren yolculuklarında 19-23 yaş arası gençler için ise indirim oranı yüzde 50'ye yükseltildi.

İtalya'da hükümet, az kazanan işçiler ve geliri bulunmayan öğrenciler için toplu taşıma araçları ücretlerini karşılamak için destek verme kararı aldı.

Stoltenberg: Türkiye'nin endişelerini konuşmalıyız

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Türkiye'nin İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği konusunda dile getirdiği endişelerin oturup konuşulması gerektiğini ve şu anda da bunu yaptıklarını belirtti.



Stoltenberg, ABD Başkanı Joe Biden, Başkan Yardımcısı Kamala Harris ve Ulusal Güvenlik Danışmanı Jake Sullivan ile yaptığı görüşmenin ardından bir açıklama yaptı.

Biden ile hem Ukrayna'da devam eden savaşı hem de ay sonunda Madrid'de yapılacak NATO Zirvesi'ni ele aldıklarını aktaran Stoltenberg, "Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, NATO'nun daha az etkili olmasını istedi ve Ukrayna'yı işgal etti. Ancak doğu kanadında daha çok NATO'nun güçlenmesine yol açtı." diye konuştu.

Stoltenberg, NATO'nun daha da genişlemesi kapsamında İsveç ve Finlandiya'nın üyelik başvurusunda bulunduğunu anımsatarak, Türkiye'nin bu konudaki duruşunu değerlendirdi.

"Stockholm, Helsinki ve Ankara'dan yetkilileri bir araya getireceğiz"

Türkiye'nin "önemli bir NATO müttefiki" olduğunu vurgulayan Stoltenberg, şunları söyledi:

"Bir NATO müttefiki olan Türkiye, bazı endişelerini dile getirdiğinde biz her zaman NATO içinde bunu oturup konuşup, bir ortak yol bulmalıyız. Şu anda da tam olarak bunu yapıyoruz. Ankara ile Türkiye yönetimi ile yakın temas halindeyiz.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile konuşuyoruz. Aynı zamanda İsveç ve Finlandiya ile de konuşuyoruz. Yakın zamanda Stockholm, Helsinki ve Ankara'dan üst düzey yetkilileri bir araya getireceğiz."

Stoltenberg, Türkiye'nin güvenlik konusunda önemli katkıları olduğuna, Irak ve Suriye gibi ülkelerle komşuluğu dolayısıyla coğrafi açıdan da önem taşıdığına işaret ederek, "DEAŞ ile mücadelede Türkiye'nin kilit bir rolü vardı. Aynı zamanda Karadeniz'de de Rusya ile yakın ve önemli bir konumda. Bu nedenle de Türkiye ile oturup konuşup, doğru yolu bulmalıyız." değerlendirmesinde bulundu.

Tüm NATO üyeleriyle olduğu gibi Biden ile de Türkiye'nin itirazını konuştuklarını bildiren Stoltenberg, bu konunun asıl muhataplarının İsveç ve Finlandiya olduğunu kaydetti.

Ukrayna için "Uzun zamana yayılmış bir savaşa hazır olmalıyız" uyarısı

Stoltenberg, Ukrayna'daki savaşın gidişatına ilişkin "Savaşları doğaları itibarıyla tahmin edilemezdir. Bu nedenle de uzun zamana yayılmış bir savaşa hazır olmalıyız." şeklindeki görüşünü dile getirdi.

Ukrayna'nın savaşta ağır bedeller ödediğine işaret eden Stoltenberg, savaş müzakerelerine ilişkin "Ukrayna'nın hangi şartları kabul edip etmeyeceğine biz karar veremeyiz." dedi.

Stoltenberg, NATO ülkelerinin Ukrayna'ya verdiği savunma desteğinin de sahada büyük bir fark yarattığına dikkati çekerek, "NATO'nun sorumluluğu Ukrayna'nın kendini savunmasını sağlamaktır. Aynı zamanda NATO'nun sorumluluğu, gerginliğin tırmanmasını engellemektir. NATO'nun müdahil olacağı bir savaş daha da yıkıcı olur bu nedenle de bundan kaçınıyoruz." diye konuştu.

İrfan Donat



Gübre sektöründe neler oluyor?

02 Haziran 2022 Perşembe, 14:26

Dün, Kamuyu Aydınlatma Platformu'na (KAP) düşen bir açıklama dikkatimizi çekti.

Ege Gübre, hammadde temini ve gübre üretimine belirsiz bir süre ara vermeye karar verdiğini bildirdi. Buna gerekçe olarak da küresel piyasalardaki gübre ve gübre hammaddesi fiyatlarındaki aşırı yükseliş ve talep daralmasını gösterdi.

Şirketten KAP'a yapılan açıklamada alınan karar şöyle özetlendi: "Dünya piyasalarındaki gübre ve gübre hammaddesi fiyatlarında meydana gelen aşırı yükseliş sebebiyle, iç piyasada bütçe tahminlerimizin de ötesinde beklenmeyen bir talep daralması yaşanmaktadır. Şirketimiz, sonbahar/kış dönemi için üretmeyi planladığı kompoze gübreyi en uygun fiyatlarla çiftçimize sunma gayretinde olup, global piyasalardaki gübre ve gübre hammaddesi fiyatlarındaki bu belirsizlik ortamı içinde hammadde temini ve gübre üretimine belirsiz bir süre ara vermeye karar vermiştir."

KAP'a yapılan bu açıklamanın ardından gübre sektöründeki son durumu ve gelişmeleri sektör paydaşları ile konuştuk.

Bazıları isim vermeden bazıları ise isim verilmesinde mahsur olmadığını belirterek değerlendirmelerde bulundu.

Biz de isimlere fazla takılmadan sohbetlerimizde ortaya çıkan görüş ve tespitleri sizlerle paylaşmak istedik.

SEKTÖR NORMAL(!) KARŞILADI

Öncelikle konuştuğumuz sektör temsilcilerinin büyük çoğunluğu Ege Gübre'nin aldığı kararı normal karşılıyor.

“Ortada bir sürpriz yok” diyorlar.

Çünkü bazı gübre firmaları da bu yılın ilk 5 ayında belirli dönemlerde üretimi durdurmuşlar.

Gerekçeleri ise Ege Gübre’nin KAP’a yaptığı açıklamaya paralel: “İç talep yüzde 24 civarında düştü. Gübre ihracatı yasaklanınca aşırı stok yapmamak için biz de üretimi geçici olarak dönem dönem durdurduk. Kapasite kullanım ekstradan yüzde 20 düştü. Böyle bir ortamda toplamda 600 bin ton civarında bir ihracat potansiyeli kaçtı. Bunun maddi değeri nereden baksanız 350-400 milyon dolar düzeyinde.”

İhracat yasağının iç piyasada fiyatları düşürücü bir etkisi olmadığını hep birlikte gördük.

Halbuki ihracat yasakları olmasa ithalatın yüzde 90 seviyesinde olduğu bir sektörde şirketler döviz pozisyonunu koruma şansına sahip olacaktı ki bu da iç piyasada fiyatları kısmen de olsa rahatlatabilirdi.

Sektörde kiminle konuştuysak aynı serzenişte bulundu: “Süreç yanlış yönetildi. Gübre yasakları nedeniyle ciddi bir fırsat kaçtı.”

Gübre şirketlerinin proses endüstrisi prensiplerinde hiç durmadan, uzun süre çalışması gerektiğinin altını çizen sektör paydaşları, aksi taktirde yapılan işin fizibil olmaktan çıktığını söylüyor.

FİYATLARIN TEKRAR ARTMASI BEKLENİYOR

Mevcut duruma ilişkin ise şu tespitler öne çıkıyor: “Şu anda hammadde fiyatlarında ve kurlarda yaşanan kaos nedeniyle pozisyon almak çok riskli. Bu yüzden şirketler mümkün olduğu kadar yeni büyük pozisyon almayı öteliyor. Avrupa doğal gaz tedarikindeki belirsizlik henüz kalkmadığı için 2022 yılı bu şekilde geçecek. Yılın sonuna doğru hammadde fiyatlarının tekrar artmasını bekliyoruz.”

Tarım sektörüne ilişkin girdi maliyetlerindeki artışları konuşurken çiftçinin aşırı fiyat hareketleri nedeniyle gübre kullanmaktan kaçındığını ve zorda kaldığını her fırsatta söylüyorduk.

Mevcut fiyat hareketlerinden ve azalan talepten çiftçi kadar gübre sektörü de memnun değil.

Başta hammadde olmak üzere yüzde 700-800'lere varan girdi maliyetlerindeki artışın yaşandığı bir ortamdan kim memnun olur ki?

TÜKETİM GERİLEME TRENDİNDE

Sektör verileri de bu memnuniyetsizliği zaten teyit ediyor.

2020 yılında 7.1 milyon ton düzeyindeki kimyevi gübre tüketimi, 2021’de 6.4 milyon tona gerilerken, 2022 beklentileri de mevcut konjonktürde 5-5.5 milyon ton olarak öngörülüyor.

Zaten bazı gübre üreticileri kapasite kullanımının önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 15-20 daha düşük olduğunu söylüyor.

Tabii daha yılın ilk yarısı yeni tamamlandı. İkinci yarıda bizi nasıl bir piyasa bekliyor, kimse bilemiyor.

KÜRESEL TALEPTE DE DÜŞÜŞ VAR

Bu arada gübre talebindeki düşüş trendi sadece Türkiye’ye özgü değil.

Küresel manada da gübre kullanımında bir azalış beklentisi hâkim.

Ama işin içine gıda arz güvenliği girince bazı ülkeler durumun ciddiyetinin farkına vararak gübre fiyatları ve kullanımına yönelik üretici lehine pro-aktif politika izliyor.

Bunlardan bir tanesi de Hindistan...

Son dönemde aldığı ihracat yasağı ya da kısıtlama kararlarıyla dünyanın gündeminde olan Hindistan, çiftçinin üretimden kopmaması ve tarımsal üretimin devamlılığı açısından süreci iyi analiz edip, üst üste gübre destek paketleri açıklıyor.

Örneğin geçen hafta Hindistan gübre teşviklerini yeniden arttırdı. Hindistan Maliye Bakanı Nirmala Sitharaman, hükümetin 2022-23 için mevcut gübre sübvansiyonlarına 1,1 trilyon rupi (14.2 milyar dolar) daha eklediğini söyledi. Böylece daha önce açıklanan destekleme bütçesi ve sübvansiyonlarla birlikte Hindistan’da çiftçilere sağlanan toplam gübre desteği 30 milyar dolara yaklaştı.

RUSYA VE ÇİN FAKTÖRÜ

Rusya ve Belarus, tarım sektörü açısından önemli bir kimyevi gübre hammadde ve emtia tedarikçisi.

Yaptırımlar nedeniyle özellikle azotlu ve potasyumlu gübrelerde tedarik sıkıntısı oluştu ve fiyat artışları rekor düzeylere çıktı.

Bloomberg verileri de Rusya'nın gübre sektörünün hammadde tedarikinde küresel pazarın yüzde 20'sinde söz sahibi olduğunu ortaya koyuyor.

Ancak aynı Rusya, gübre hammaddelerine yönelik ihracat kotasını 31 Aralık 2022 tarihine kadar uzattı.

Bugün Türkiye Rusya'dan fosfat, azotlu gübre ve ÜRE gibi hammaddeleri ithal ediyor ve bunların maliyeti her geçen gün artıyor.

Çin'in fosfatlı ve azotlu gübrelere yönelik ihracat kısıtlaması da sürüyor. Sınırlı izin ve tedarik nedeniyle lojistikte süreler uzuyor, maliyetler yükseliyor.

Gübre talebi Kuzey yarımkürede sezon itibariyle şu aralar az ama küresel manada yaşanan krizin etkileri gübre kullanım sezonu açıldığında da sürececek gibi gözüküyor.

Zira fiyatlardan da öte tedarik zincirinde ihtiyaç duyulan hammaddelere ulaşmakta da sıkıntılar sürececek gibi gözüküyor.

ORTAK AKILDAN UZAK YAKLAŞIM

Gübre üreticilerinin bir diğer değindiği nokta ise kamunun karar aldığı süreçlerde sektör temsilcileriyle iletişiminin kopuk olmasına yönelik...

Sektör paydaşları, çoğunlukla sektör adına kamu ile paylaştıkları görüşlerin yeterince dikkate alınmamasından yakınıyor.

Ve son söz...

Tarım ve gıdada tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çok zor ve maliyetli bir süreçten geçiliyor.

Ama yine sektör paydaşlarının dile getirdiği ortak görüş şu: "Sektörde şuana kadar çözüm olarak sunulan hiçbir önlem ya da karar sürdürülebilir değil. Palyatif hamlelerle kalıcı çözümler olmaz."

Haziran enflasyonunun 1.40 puanı cepte!



Alaattin AKTAŞ

03 Haziran 2022 Cuma

✓ Haziranın ilk günü gelen elektrik ve doğalgaz zamlarıyla ikinci gün uygulamaya konulan motorin ve benzin zamları, bu kalemlerde ay içinde başka hiç fiyat değişimi olmadığı takdirde bile haziran enflasyonuna 1.40-1.50 puan etki edecek.

✓ Kaldı k özellikle elektrik, doğalgaz ve motorin zamları enflasyonu doğrudan olduğu kadar dolaylı olarak da çok etkileyen zamlar...

Artık aylık enflasyon tahmini yapmayacağımı belirttim ama bu kararım, ay içindeki gelişmelerin enflasyona nasıl etki edeceği konusunda yazı yazmayacağım anlamına gelmez.

Tabii ki ben de dahil hepimiz, **“enflasyonla etle tırnak gibiyiz”**, kopamayız; yaşayacağız ve yazacağız.

31 Mayıs'ı 1 Haziran'a bağlayan geceyi **“kara gece”** olarak niteledim. Elektrik ve doğalgaza 1 Haziran'dan, motorin ve benzine ise 2 Haziran'dan geçerli olmak üzere yüklü zamlar geldi.

Haziran ayının enflasyonu özellikle memur ve emekli için çok önemli. İlk altı aydaki enflasyon farkının ne olacağını haziran oranı belirleyecek çünkü.

Mayıs ayının resmi enflasyon oranını bu satırları okuduğunuz saatte muhtemelen biliyorsunuzdur. TÜİK saat 10.00'da açıklamayı yapacak. Ben mayıs enflasyonunu yüzde 7-8 aralığında tahmin ettiğimi yazmıştım. Benimki bir tahmin ve ne olduğunun çok da önemi yok. Enflasyon farkında tabii ki TÜİK'in oranı kullanılacak.

Beş aylık oran bugün belli olacak. Bu oranın üstüne haziranda ne gelebilir ve milyonlarca vatandaşa altı ay için hangi oranda enflasyon farkı ödenir, merak edilen bu.

BİRİNCİ GÜNÜN GÖSTERDİĞİ...

TÜFE'nin haziran ayının tümünde ne kadar artacağını tabii ki bilemem. Hem zaten aylık tahmin yapmayacağımı da duyurdum. Ama ayın ilk günü uygulamaya konulan elektrik ve doğalgaz zamları ile ikinci gün uygulanmaya başlanan motorin ve benzin zamlarının haziran ayı endeksine ne ölçüde etkide bulunacağını tabii ki söyleyebilirim.

Elektrik, doğalgaz, motorin ve benzinde mevcut fiyatlar ay sonuna kadar hiç değişmez ise bu dört kalemden haziran enflasyonuna gelecek etki en az 1.40 puan. Bu etki, motorin ve benzinin yıl içinde yüksek zam görmüş olmasından dolayı biraz daha yüksek oluşabilir ve 1.50 puanı da bulabilir.

Dolayısıyla bu dört kalemden fiyatlar ay içinde artış ya da düşüş yönünde değişmediği takdirde (zaten elektrik ve doğalgazda düşüş olmaz) haziran enflasyonunun 1.40-1.50 puanının şimdiden “**cepte**” olduğunu kesinlikle söyleyebiliriz.

BU DOĞRUDAN ETKİ

Elektrik, doğalgaz ve motorin... Özellikle bu üç kalem ürüne yapılan zamların fiyatlar üstündeki doğrudan etkisi kadar dolaylı etkisinin çok yüksek olacağı da tartışılmaz.

Dolayısıyla yüzde 1.40-1.50 olarak hesapladığım etkinin doğrudan etki olduğunu, bu zamların suya atılan taş gibi halka halka diğer tüm mal ve hizmet fiyatlarını yukarı çekeceğini göz ardı etmemek gerek.

DIŞ TİCARETTE “HARİKALAR” YARATIYORUZ!

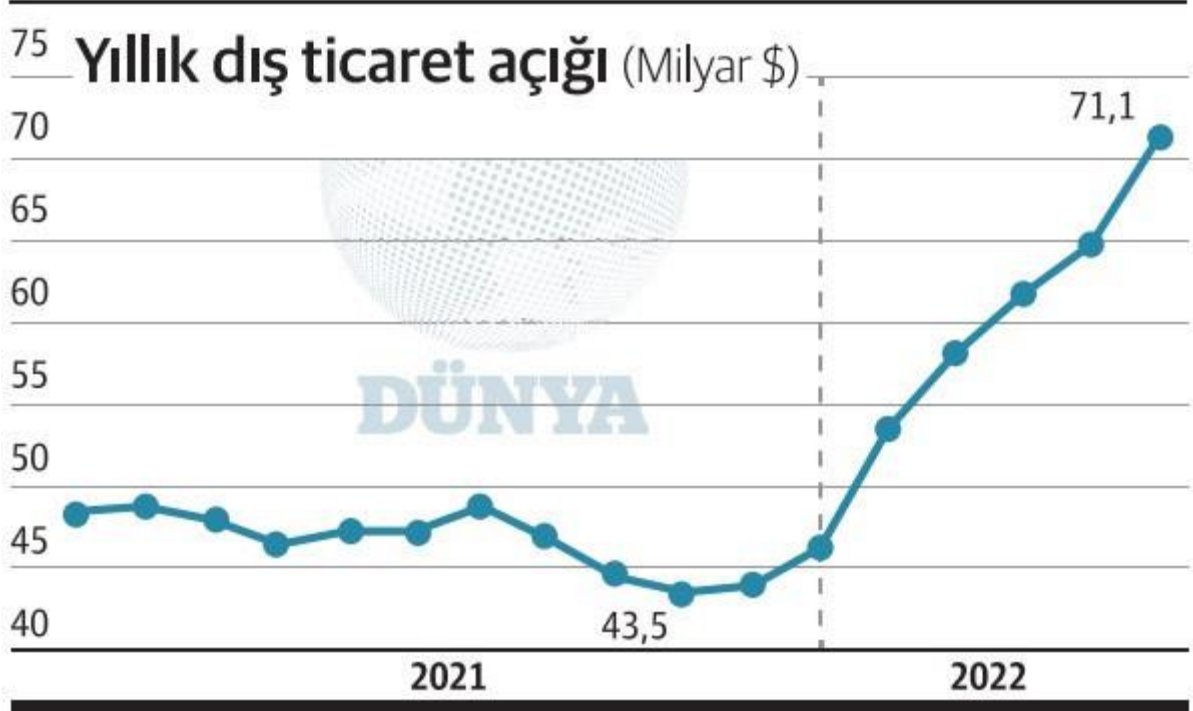
Geçen yılın ekim ayı... Türkiye'nin yıllıklandırılmış ihracatı 215.5, ithalatı 259, dış ticaret açığı da 43.5 milyar dolar. Zaten 2021'in tüm aylarında yıllıklandırılmış ticaret açığı 43.5 milyarla 48.7 milyar dolar arasında değişmiş. Çok dar bir marj var. 2021 yılı da 46.2 milyar dolarlık açıkla kapatılmış...

Bu yılın mayıs ayı... Yıllıklandırılmış ihracat 242.6 milyar dolara çıkmış; ama görmezden geldiğimiz ithalat var ya ithalat, tam 313.7 milyar dolar olmuş. Ticaret açığı mı, o da 71.1 milyar dolara tırmanmış...

Var mı hatırlayan, neydi o yeni programın adı! Çin modeli miydi, yoksa başka bir adı mı vardı!

Hani şu ihracatı artıracak, ticaret açığını küçültecek, belki de fazlaya geçmemizi sağlayacak, böylece cari açık sorununu tümünden unutmamızla sonuçlanacak program...

Adı önemli değil zaten. Öyle bir program yok ki! Hani nerede, dış ticaret bir program çerçevesinde böyle seyrediyorsa bırakın kendi halinde gitsin! Daha kötü olabilir mi?



Yıllık dış ticaret (Milyar dolar)

	İhracat	İthalat	Açık
Ocak 21	169,9	218,4	48,4
Şubat	171,3	220,0	48,7
Mart	176,9	224,8	47,9
Nisan	186,7	233,1	46,4
Mayıs	193,2	240,3	47,2
Haziran	199,5	246,6	47,2
Temmuz	200,9	249,6	48,7
Ağustos	207,3	254,0	46,7
Eylül	212,1	256,5	44,4
Ekim	215,5	259,0	43,5
Kasım	220,8	264,7	43,9
Aralık	225,2	271,4	46,2
Ocak 22	227,8	281,2	53,4
Şubat	231,7	289,8	58,0
Mart	235,5	297,0	61,6
Nisan	240,1	304,7	64,6
Mayıs	242,6	313,7	71,1

Mayıs ayındaki durum

Ticaret Bakanlığı'nın dün yaptığı açıklamaya göre Mayıs ayındaki ihracat geçen yıla göre yüzde 15 artarak 19 milyar dolar, ithalat ise yüzde 44 artarak 29.7 milyar dolar oldu. Geçen yıl mayısta 4.2 milyar dolar olan ticaret açığı yüzde 157 artışla 10.7 milyara çıktı.

İlk beş aydaki eğilim de neredeyse aynı... Yalnızca dış ticaret açığındaki artışı aktaralım. Geçen yılın ilk beş ayında 18 milyar dolar olan dış ticaret açığı bu yıl 43 milyar dolara fırlamış... Fazla söze gerek var mı?

Enerji faturası büyük ama...

İthalattaki hızlı artışın en büyük nedenlerinden biri kuşkusuz uluslararası alandaki emtia fiyatlarının, özellikle enerji fiyatlarının yüksek seyretmesi. Ama enerji hariç tutulduğunda bile gidişat pek iyi değil.

Mayıs ayları itibarıyla ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen yıldan bu yıla 15.9 puan azalmış. Ne var ki bu azalma enerji ithalatı hariç tutulsa da devam ediyor. Enerji verileri hariç tutulduğunda da ihracatın ithalatı karşılama oranında geçen yıla göre 12.3 puanlık bir azalma var.

Gramofon olmak!



Ferit Barış PARLAK

03 Haziran 2022 Cuma

Bilinenin aksine...

Sorun tespitinde ilk sıralardayız...

Milyonlarca kişi, sorunu yaşıyoruz/biliyoruz/anlatıyoruz...

Sonra...

“Sorunu ortaya koyamıyoruz...” diyoruz...

Bu nedenle sorunların çözülemediğinin altını çiziyoruz... Ve...

Buna inanmak istiyoruz...

Yılların alışkanlığını devam ettiriyoruz...

Geleceğimizi neden tehlikeye attığımızın yanıtları ile yüzleşerek, kendimizi sorgulayarak, az kalan refahımızdan da olmak istemiyoruz!

Herhangi bir sorunun...

Bilim, akıl, başarılı modeller aracılığı ile çabalayarak, fedakarlık yaparak çözülebileceğini, evrensel örneklerden de biliyoruz...

Elini taşın altına koymamanın...

Sorunu büyüteceğini; daha büyük, çözülmesi güç sorunlar yaratacağını biliyoruz...

Örneğin...

Binlerce siyasetçimizden, karar alıcımızdan milyonlarca işsizimize, hepimiz:

“Üretmeden tüketiyoruz” diyoruz...

Ama, sonra...

“Tüketim itibarımızın göstergesidir” deyip/düşünüp, tepeden tırnağa, işe tüketimle başlıyoruz...

VELHASIL...

“Gramofon olmuşum...

Hangi plağı seçerlerse onu çalışıyorum...

Buna çok üzülüyorum...” diyormuş büyükdedem (Arif Hoca) ayağa kalkmakta zorlandığı, son zamanlarında...

“Plağı seçen olmak” için öncelikle ayakta olmak gerekiyor...

Oturup kurtarıcı beklendiğinde, üretmeden tüketildiğinde ve bu nedenle güçsüz/çaresiz kalındığında, “gramofon” olmaktan öteye gidilemiyor...



Abdulkadir Selvi

Yazarın Tüm Yazıları >

Cumhurbaşkanlığı seçim kulislerinde ne var

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu'na yönelik, "Yüreği yetip 2023'te cumhurbaşkanı adayı olacak mı olmayacak mı?" sorusundan sonra cumhurbaşkanı adaylığı konusunda yeni bir durum ortaya çıktı. Denklem yeniden kuruldu.

Erdoğan'ın çağrısı ve Kılıçdaroğlu'nun, "Var mısın yarın erken seçimi ilan etmeye? Aynı gün içinde adayımızı açıklayalım" çıkışından sonra iktidar ve muhalefet kulislerini yokladım.

Şimdi madde madde aktaracağım.

- 1- Erdoğan, 2023 seçimlerindeki rakibini belirledi.
- 2- 2023 seçimleri Erdoğan-Kılıçdaroğlu seçimi olacak.
- 3- Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığı tek şartla olmaz. O da Kılıçdaroğlu aday değilim dediği takdirde.
- 4- Erdoğan, CHP liderine meydan okuduktan sonra Kılıçdaroğlu'nun aday olmaması demek seçimlere bir sıfır yenik başlamak olur. Çünkü Erdoğan seçim kampanyası boyunca "Korktun, kaçtın" diye Kılıçdaroğlu'na yüklenir.
- 5- Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu'na verdiği tarihi destekle, Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş denklem dışı kaldı. Kılıçdaroğlu bu kadar ön plana çıkmışken, Erdoğan'ın doğal rakibi haline gelmişken, İmamoğlu ve Yavaş 'Ben adayım' diye çıkamazlar.
- 6- Meral Akşener'in ortak cumhurbaşkanı adaylığı ise tek şartla olur. O da 6'lı masa Kılıçdaroğlu'nun ortak adaylığını reddeder ve Akşener'e adaylık önerirse o zaman cumhurbaşkanı adayı olur.
- 7- Akşener'in adaylığının önünde de Kılıçdaroğlu engeli duruyor. Çünkü Kılıçdaroğlu, kendi adaylığının reddedildiği masada Akşener'in adaylığına destek vermez.

8- 6'lı masada Kılıçdaroğlu'nun ortak adaylığına yok denildiği andan itibaren başka bir ismin ortak aday olarak çıkması mümkün değil. 6'lı masanın en büyük partisi olan CHP bunu kabul etmez.

9- Kılıçdaroğlu ortak aday olmadığı takdirde çoklu aday çıkar.

10- Çoklu aday çıkmasının bir gerekçesini de partilerin yapacakları kâr-zarar hesapları oluşturacak.

11- İYİ Parti, biz cumhurbaşkanı adayı çıkarmazsak, cumhurbaşkanı adayı CHP'den olursa, cumhurbaşkanlığı seçiminde Kılıçdaroğlu'na oy veren seçmen, milletvekili seçiminde de istikrarı bozmama ve cumhurbaşkanı adayına destek adına CHP'ye oy verir mi? Bu durum İYİ parti oylarında gerilemeye yol açar mı?

12- Saadet, DEVA ya da Gelecek Partisi, Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adayı olduğu takdirde, muhafazakâr seçmen CHP'nin geçmişteki din karşıtı icraatları üzerinden kendilerini eleştirdiği CHP'nin yaptıklarını savunmak gibi bir pozisyona düşmemek için kendi adaylarını çıkarmak ister mi?

13- Erdoğan'ın rakibi Kılıçdaroğlu olacak ama bu muhalefetin ortak aday çıkaracağı anlamına gelmiyor. Çoklu aday formülü hâlâ masada ve güçlü seçeneklerden birisi.

14- Erdoğan ile Kılıçdaroğlu yarışır, seçim ilk turda biterse Erdoğan kazanır ama ikinci tura kalırsa muhalefet Kılıçdaroğlu üzerinde birleşir.

15- Çoklu aday çıkarsa, seçim ikinci tura kalırsa parti aidiyeti biter, değerler devreye girer. Muhafazakâr seçmen Kılıçdaroğlu'na karşı Erdoğan'ın etrafında kenetlenir.

RAKİBİNİ SEÇTİ

Cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda bir milat belirlenecek olursa bunu 1 Haziran 2022 tarihinde Erdoğan'ın, Kılıçdaroğlu'na yaptığı çağrıdan başlatmak mümkün.

Erdoğan güçlü lider çünkü rakibini de kendisi belirliyor.

AK PARTİ'NİN SEÇİM KAMPI

AK Parti'nin Kızılcahamam kampı bugün başlayacak. Önümüzdeki yıl seçimler olacağı için bu kampın anlamı büyük. Bir anlamda 2023 seçim çalışmalarının startı verilecek. 2023 seçimleri AK Parti'nin belki de siyasi hayatı boyunca yaşayacağı en kritik seçimlerden biri olacak. AK Parti birçok sınamadan geçerek buraya geldi. Parti kapatma davalarından 15 Temmuz darbe girişimine kadar. Ama her seçimin kendine has bir ruhu oluyor. O nedenle her seçime varlık ya da yokluk seçimi olarak hazırlanmak gerekiyor. 2023 seçimleri ise kader seçimi olacak. AK Parti, seçimlerde nasıl bir kampanya yürütecek? Kampanyanın dili ne olacak? Topluma ne vaat edecek? Seçim stratejisine asıl şekli, seçim takviminin başlamasıyla birlikte verilecek

ama ilk ipuçları milletvekilleriyle bu kampta başlayacak. O açıdan çok önemli bir kamp olacak.

KUTUPLAŞMA MI KUCAKLAŞMA MI

Her seçimde kutuplaşma olur ama bu kez kutuplaşma çok erken başladı ve çok keskin seyrediyor.

CHP başarılı olduğu 7 Haziran ve 31 Mart yerel seçimlerinde pozitif bir kampanya yürütmüştü. Ama bu kez Kılıçdaroğlu, kutuplaşmayı tercih etti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ise zamanın ruhuna göre kampanyalar yürütüyor. Ama muhafazakâr seçmeni CHP karşıtlığı üzerinden konsolide ediyor. Erdoğan-Kılıçdaroğlu, AK Parti-CHP kutuplaşmasını ise tercih ediyor.

Erdoğan bu kez ne yapacak? Kılıçdaroğlu gibi kutuplaşmayı mı tercih edecek yoksa kucaklayıcı bir kampanya mı yürütecek? Bu tercih çok önemli. Çünkü seçim müziğinden sloganlara, kampanyanın diline kadar her şey ona göre şekilleniyor. Kucaklayıcı dil derken Erdoğan'ın Kılıçdaroğlu'na karşı kucaklayıcı bir dille hitap etmesini beklemeyin. Bu kampanya çok sert geçecek. Henüz netleşmiş bir şey yok ama AK Parti 2023 seçimlerinde kucaklayıcı bir kampanya yürütmeyi tartışıyor.

SEÇİMİN TEMASI

Her seçimin bir teması var. Bu seçimlerde otokratlığı tartışacağız. Bir de bunun karşısında çoğulcu demokrasi tezi olacak. AK Parti'nin çoğulcu demokrasiyi ileriye götürme vaadi ile ortaya çıkması bekleniyor.

Tabii bunlar kampta konuşulacak. Seçim sürecine girilince partinin yetkili kurullarının da son şekli verilecek.

RAKİP EKONOMİ

Erdoğan bu seçimde aslında Kılıçdaroğlu ile yarışmayacak. Millet İttifakı ile mücadele etmeyecek. Erdoğan'ın asıl rakibi ekonomi olacak.

Erken seçim tartışmalarına da ışık tutması açısından söylüyorum. Erdoğan, bu ekonomik şartlarda kasımda seçime gitmez. Cumhurbaşkanı'nın, "Ekonomi aralıktan sonra daha da düzelecek" dediği ifade ediliyor. Ekonomi rayına girer, Erdoğan seçime gider.

SEÇİM TARİHİ ÖNE ÇEKİLİR Mİ

Azerbaycan gezisi dönüşünde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, 'Kasımda erken seçim olur mu' diye sormuş, seçimler 2023 Haziran'ın da olacak yanıtını almış biri olarak erken seçim yok diyorum. Ama şöyle bir ihtimalden söz ediliyor.

Seçimler için 24 Haziran 2023 tarihi konuşuluyor. Ancak Kurban Bayramı 28 Haziran'a denk geliyor. Kurban Bayramı demek en az bir ay önceden başlamak üzere hac mevsimi demek. Aynı zamanda haziranın ortasında niversite sınavları yapılıyor. Seçim kampanyası 3 aylık bir takvimi kapsıyor ama son 40 gün çok yoğun geçiyor. Bir düşünce var. Kurban Bayramı telaşı ile seçimleri st üste getirmeyelim. Üniversite sınav stresini yaşayan gençlerimizin psikolojisini dikkate alalım. Üniversite sınavı bittiği andan itibaren tatile çıkmak için bekleyen aileleri seçim nedeniyle zor durumda bırakmayalım.

MAYIS-HAZİRAN

O nedenle seçimleri haziranın ilk haftasına ya da mayısın son haftasına çekelim diye bir düşünce var. 28 Mayıs ya da 4 Haziran gibi. Tabii bu erken seçim olmuyor. Olursa ne çekilmiş seçim olur. Ama dediğim gibi, bir düşünce aşamasında.



Esfender KORKMAZ

Enflasyon ve kur artışı üstünde zam

3 Haziran 2022 Cuma

Son bir yılda, elektrik ve doğalgaz fiyatları, TÜFE ve dolar kuru artışından daha fazla arttı. Son bir yılda TÜFE yüzde 69,97, dolar kurundaki artış ise yüzde 90,7 oldu. Buna karşılık doğalgaz fiyatları yüzde 138 ve elektrik fiyatları ise yüzde 140 oranında arttı. (Aşağıdaki tablo)

BİR YILLIK ARTIŞ ORANI (YÜZDE)			
	2021	2022 YÜZDE	
DOĞALGAZ SERBEST TÜKETİCİ FİYATI	1,7	4,06	138
ELEKTRİK FİYATI	39,67	95,54	140
TÜFE (NİSAN)	532,32	904,79	69,97
DOLAR KURU	8,6204	16,4423	90,7

Enerjide halkı en çok elektrik ve doğalgaz fiyatları ilgilendiriyor. Öteden beri, tüketici de, üretici de elektrik faturalarından dert yaniyor. Meskenler, harcamadıkları yüksek faturalardan ve faturaların şeffaf olmadığından şikayet ediyorlar. Sanayiciler petrol fiyatlarının düşmesine rağmen artan tarifeler ile baş edemediklerini açıkladılar.

Buna rağmen Elektrik fiyatları neden artıyor?

* Elektrik dağıtımı özelleştirildi. İdare artık halkın değil, devlet adına imtiyaz alan ve idareyi bağlayan dağıtım şirketlerinin taleplerini değerlendirmek zorundadır.

* Siyasi iktidar, bütçeden para dağıtarak seçimlerde daha başarılı olacağını hesap ediyor. Nerden gelirse gelsin, bütçe gelirlerini artırmak istiyor.

Enerji her ülke için stratejik sektördür. Türkiye'de sorunlar, 1984 yılından sonra özelleştirme ile birlikte artmaya başladı. Elektrikte özelleştirme, geçmiş hükümetler ve bu günkü hükümetler döneminde hızlandı. Bugün elektrik dağıtımı tamamen özelleştirilmiştir.

Aslında özelleştirme yasası gerekçesinde, "Özelleştirme maliyetleri düşürecek , ürünler tüketiciye daha ucuza satılacak" deniliyor. Özel olarak TEK Özelleştirme Ana Planı'nda "Kaliteli, kesintisiz ve ekonomik elektrik hizmeti sağlanarak tüketici korunacaktır." deniliyor. Elektrik tarifeleri ile ilgili olarak, "Enerjide artan talebin karşılanmasında rekabete dayalı yatırım ortamı geliştirilecek ve mali açıdan güçlü, istikrarlı, şeffaf, öngörülebilir, tüketicinin korunduğu ve sürdürülebilirliği de dikkate alan bir enerji piyasasının sürekliliği gözetilecektir." deniliyor.

Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı, özelleştirme halka yaramadı.

Tersine elektrik ve doğalgaz fiyatları enflasyonun üstünde arttı. Maalesef elektrik kesintileri de arttı.

Elektrikte üretimde ve dağıtımda özelleştirme, ekonomik istikrara da yaramadı.

Özelleştirmenin bir başka sorunu, eskiden yap-işlet devret modeli varken, bu model kamu-özel işbirliği anlaşması diye dünyada benzeri olmayan ve kamu altyapı yatırımlarını misli fiyatlara çıkaran, acayip bir modele dönüştürüldü.

Dünyada özellikle kamu altyapı yatırımları ve enerji yatırımlarından kötü sonuçlar alındı. Bu nedenle söz gelimi, elektrik hizmetlerinde yeniden kamuya dönüş eğilimi arttı.

TMMOB, enerji komisyonu üyesi M. Nilgün Ercan'ın özelleştirme - piyasalaştırma uygulamaları (2019) isimli araştırmasına göre;

Dünyada kamu hizmetlerinde, özellikle yerel yönetimler düzeyinde kamuya dönüş örnekleri artıyor. Almanya'da elektrik, Fransa'da su hizmetlerinde yerel yönetimler kamu hizmetlerini geri kazanmak (Re-municipalisation) hareketi başlattılar. Dünyada 45 ülkede 835 özelleştirme örneğinden 692'sinde kamuya geriye dönüş oldu.

Özelleştirmede geriye dönüş (de-privatisation) uygulamaları da yaygınlaştı.

Dünyada 445 özelleştirme örneğinde, sürenin bitmesinden sonra özel firma ile sözleşme yenilenmedi. 136'sında sözleşmelerin süresi içinde sonlandırıldı. 46'sında ise çeşitli nedenlerle özel işletmecilerin hisselerini sattığı veya çekildiği anlaşıldı.

Halkın refahı ve ekonomik istikrarı sağlamak için, enerji dahil kamu altyapı yatırımlarını ve özellikle kamu özel işbirliği kanalı ile yapılan yatırımları devletleştirmek zorundayız.



03 Haziran 2022, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Türkiye'nin dostu kim, düşmanı kim?

Türkçemizdeki bazı kavramları dış politikaya uyarlamak çok kolay değil. Mesela dost, mesela müttefik, mesela düşman, mesela rakip...

ABD GERÇEKTEN DOSTUMUZ MU?

Şu anda en büyük müttefikimiz Amerika Birleşik Devletleri. Aynı zamanda en büyük rakibimiz yine Amerika Birleşik Devletleri. Ve Amerika Birleşik Devletleri, bir açıdan en büyük düşmanımız da. Son olayı izlemiştinizdir. Türkiye, Suriye'nin kuzeyindeki devlet oluşumuna karşı hazırlıklara başlarken ABD Dışişleri Bakanı, **"Türkiye'nin Suriye'de bir harekâta bulunması bölgenin barışını ve istikrarını tehdit eder"** dedi. Aynı şekilde PKK ve PYD'nin Amerika tarafından fonlandığı biliniyor. Ve biz Amerika ile müttefikiz.

YUNANİSTAN NEDEN SİLAHLANIYOR?

Bu garip durumu bir de Türkiye, Yunanistan, Almanya üzerinden değerlendirelim. Önceki gün Almanya Dışişleri Sözcüsü, Türkiye'nin Yunanistan'ı kışkırtmaması gerektiğini söyledi. Biliyorsunuz geçen hafta da Yunanistan Başbakanı **Miçotakis**, Amerikan Kongresi'nde konuşup Türkiye'nin ciddi bir tehlike olduğunu söylemişti.

Yunanistan gırtlığına kadar borçlu olmasına rağmen Türkiye'ye karşı kullanmak üzere F-35 savaş uçaklarından satın almak istiyor. Yunanistan ile Türkiye hem NATO müttefiki hem de Ege Denizi'nin iki dost ülkesi. Çıkın bakalım çıkabiliyorsanız işin içinden.

RUSYA MÜTTEFİKİMİZ DEĞİL AMA

Bir de bu durumu Rusya'yla değerlendirelim. Kâğıt üstünde Rusya bizim düşmanımız. Üstelik sadece bizim değil, üyesi olduğumuz NATO'nun asıl düşmanı. Gerçeklere gelince Türkiye, hayati olan hava savunmasını Rus yapımı S-400'lerle yapıyor. Ayrıca Türkiye'nin ilk nükleer reaktörü, Akkuyu'da Ruslar tarafından yapılıyor. Peki buradan sormak gerekiyor: Hangisi dost hangisi düşman?

ERDOĞAN HANGİSİYLE UĞRAŞSIN

Bütün bu durumları gözden geçirdikten sonra ya Türkçe'deki kelimeleri değiştirmeliyiz ya da dostlarımız ve düşmanlarımızı doğru saptamalıyız. Açıkçası Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan**'a Allah kolaylık versin. İsveç'le mi uğraşacak, Finlandiya'yla mı uğraşacak, Yunanistan'la mı uğraşacak veya bütün bunları bir kenara koyup **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun başını çektiği "**zillet ittifakıyla**" mı uğraşacak? Erdoğan'ın işi gerçekten zor.